

DRAUGAS

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

2ND CLASS MAIL
October 7, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SPALIS - OCTOBER 7, 1994

Nr. 195

Landsbergis: Rusija siekia atkurti imperiją

Vilnius, rugsėjo 24 d. (LA) - Rugsėjo 21 d. Rusijos užsienio žvalgybos tarnybos vadovas akad. J. Primakov viešai išdėstė savo samprotavimus apie Rusijos politiką „NVS vidaus ir išorės“ atžvilgiu. Rugsėjo 23 d. prof. Vytautas Landsbergis pasiskelbė pareiškimą, spausdintą „Lietuvos aido“, kuriame komentuoja Primakovo išdėstytas mintis. Jame sakoma, kad „iš to, ką Rusijos užsienio žvalgybos vadovas rugsėjo 21 d. pranešė žurnalistams, ryškėja politikos dalykai, labai svarbūs nepriklausomybei atgavusioms Baltijos šalims ir buvusioms sovietų respublikoms. Jas Rusija vėl stengiasi reintegruoti į savo valdomą sąjungą arba sandraugą bei „erdvių“ sistemą.“

„Tarptautinei propagandinei kovai Rusijos žvalgybos dokumente pasirūpinta naujos orveliškos terminologijos“, rašo Landsbergis. „Taip nepriklausomybės siekis ir atvirumas pasauliui pavadintas „izoliacionizmu“. Savo ruožtu Maskvos valdymas kaimynams esąs gerovės šaltinis, tvarkos ir taikos garantija. Bet nepriklausomybė nuo Maskvos vadinti izoliacija galima tik tuo atveju, jei Maskva suvokiama kaip vienintelis pasaulio centras. Visa tai jau buvo. Iš esmės tokie ideologai nesukuria nieko nauja, tik atšviežina senąjį sovietų žodyną.“

Jei Vakarai remtų Rusijos kaimynų nepriklausomybę, tai būtų „pavojinga“, sakoma tiems Vakarams. Ir čia iš tikrųjų kartojama 1989-1991 m. Sovietų Sąjungos propagandos tezė, jog Vakarai turi nepadėti „respublikoms“, o tik Maskvoje sėdintiems biurokratų „centrai“.

Baltijos valstybės bus mėginama primesti reintegravimo procesus, kuriuose vėl numatomas pavaldumas Rusijai „konfederacine forma“. Savo žinybos rėmuose J. Primakovas draudžia Baltijos valstybėms bendradarbiauti su Vakaraus. Draugiška Rusijos žvalgyba turės arba jau turi slaptosios veiklos monopolį. Mafių keliai per Baltijos valstybes į Vakarus turi būti netrukdomi ir apsaugoti, kontroliuojami pirmiausiai Rusijos, rašo Landsbergis.

Iš ekonominių ir gynybinių „bendrų erdvių“ einama į bendrą politinę, jau tiesiai vadinamą „NVS erdve“. Nereikią rūpintis naujomis rinkomis, tarpusavio sienomis, naujai suvokiamais gynybos reiki-

kalais, gyventojų repatriacija. Kitaip tariant, „seniau buvo geriau“, ir ne veltui J. Primakovo žinybos dokumente toliau egzistuoja „buvusi Sovietų Sąjunga su savo dabartiniais teigiamais „vidaus“ procesais bei nesupranta, nedraugiška arba kenkiančia „išore“. Tai „tolimojo užsienio“ išorei ir skiriamas atviras Rusijos žvalgybos dokumentas. Jo tikslas - paveikti, kad Vakarai remtų Maskvos siekius, netrukdytų valdyti ir naudoti visą post-sovietinę erdvę. Toks būtų naujas Jaltos pobūdžio susitarimas de facto, jei Vakarai priimtų Maskvos tezes“.

Kaip jau pranešta, rugsėjo 21 d. Primakovas pateikė pranešimą spaudai „Rusija-NVS: ar reikia koreguoti Vakarų poziciją?“ Pranešimas išpėja Vakarų nekurti naujos pasaulio tvarkos, kurioje Rusijai būtų skirtas antrasis vaidmuo. Vakarai raginami netrukdyti NVS reintegracijai buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje, atmetami Vakarų kaltinimai, esą Rusija siekianti atkurti imperiją. Ekonominė, politinė ir karinė NVS integracija aktuali ir yra regiono stabilumo garantas, sakoma Primakovo pranešime.

Rusijos užsienio žvalgybos vertinimais, galimi trys tolesnės NVS raidos scenarijai: pagal pirmąjį atsiranda stiprus centras, ir taip padedami pagrindai sukurti bendrą ekonominę ir karinę erdvę. Tuo pačiu neatmetama ir politinė integracija konfederacijos forma. Toks įvykių scenarijus teiktų geriausias sąlygas padėčiai NVS respublikose stabilizoti.

Antruoju atveju „su pagalba iš užsienio“ laimi tos jėgos, kurios pasisako už pavienių NVS respublikų „atskirą kelią“. Tai lėmtų ekonominės krizės paaštrėjimą buvusiose sovietų respublikose. Pagal trečiąjį scenarijų viena iš NVS valstybių, tačiau ne Rusija, perima vadovavimą grupės valstybių susivienijime. Jei ši grupė nesiektų bendro visos NVS erdvės integravimo, ji, be abejonės, patektų į užsienio įtaką.

Primakovas labai aiškiai pasisako už Baltijos valstybių įjungimą į integracinius buvusios Sovietų Sąjungos procesus, rašo Landsbergis. Kartu jis pareiškė, kad nenorėtų, jog šiose valstybėse būtų kuriamas žvalgybos veiklos prieš Rusiją plaudamas.

Priimta Lietuvos miškų ūkio atkūrimo programa

Vilnius, spalio 3 d. (Elta) - Lietuvos vyriausybė nustatė, kad miškų ūkis ir medienos pramonė yra prioritetinės Lietuvos ūkio šakos. Taip pat pritarta Miškų ūkio, Pramonės ir prekybos ministerijos bei Švedijos konsultacinės komisijos „Interforest AB“ parengtai Miškų ūkio ir medienos pramonės plėtojimo programai ir jos įgyvendinimo priemonėms.

Programoje išanalizuota Lietuvos miškų ūkio, jo atkūrimo, kirtimo būklė, lėtpjūvių darbas, popieriaus ir celiuliozės, plokščių gamybos plėtojimas. Priemonėse, numatytose iki 2003 metų, planuojama pareng-

ti miškų ūkio valdymo reformos projektą ir šią reformą įgyvendinti, įkurti medžių rūšių atrinkimo ir sėklininkystės centrą, parengti greitai augančių plantacinių miško želdinių veisimo planą, valstybiniuose miškuose organizuoti medienos kuro gamybą ir transportavimą.

Daug dėmesio skiriama medienos perdirbimui - vienai iš seniausių Lietuvos pramonės šakų. Pagal programą didžiausi sunkumai Lietuvoje laukia celiuliozės ir popieriaus pramonės, nes tai daug kapitalo reikalaujantis ūkis, turintis pasenusias technologijas ir žaliavas gaunamas iš Rusijos. Jų būklė šiuo metu kritiška. Todėl iki kito

Haityje dar likusi karinė vadovybė ketvirtadienį dalyvavo kulkiose laidotuose desimties Haičio karių, žuvusių susirėmimo su Amerikos marinais rugsėjo 24 dieną. Haičio policijos viršininkas lt. pulk. Michel Francois spalio 4 d. pabaigęs į Dominikonų Respubliką, išplatintame jo pasitraukimą paaikškinančiame laiške pasmerkė „užsienio pajėgų okupavimą mūsų krašto“. Nors ruošiantis teisėtai išrinkto prezidento Jean-Bertrand Aristide sugrįžimui spalio 15 d. JAV kariai jau iš buvusios milicijos atgavo 4,000 ginklų, jie tebevykdo krates, ieškodami ginklų civilinės milicijos narių, vad. atašės, namuose. Spalio 15 d. iš pareigų žada pasitraukti ir dabartinė krašto karinė vadovybė.

Britanija nenori naujos sienos tarp Rytų ir Vakarų Europos

Vilnius, spalio 5 d. (Elta) - Spalio 5 d. Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas gynėb ministro Malcolm Rifkind.

Malcolm Rifkind, prieš atvykdamas į Lietuvą, lankėsi Estijoje bei Latvijoje. Jis pasakė, jog šie jo vizitai rodo, kad Didžioji Britanija skiria didelę reikšmę santykiams su Baltijos šalimis, tarp jų ir bendradarbiavimui saugumo srityje. Ministras pabrėžė, kad Vakaruose teigiamai įvertinta tai, jog Lietuva viena pirmųjų pareiškė norą įsijungti į „Partnerystės vanden taikos“ programą. Aktyvus bendradarbiavimas su Vakarų Europos saugumo struktūromis, kitomis organizacijomis, Malcolm nuomone, turėtų paspartinti ir Lietuvos žingsnius į Europos Sąjungą. Vakaruose neabejojama, kad Lietuva turi tapti pilnateise vieningos Europos šeimos nare, pasakė jis.

Algirdas Brazauskas dar kartą patvirtino Lietuvos norą bendradarbiauti su visomis NATO struktūromis bei jos siekių ilgainiui tapti šios Europos gynybos organizacijos nare. Jis sakė, kad Lietuvai nepriimtinas pasidalinimas į blokus ir įtakos sferas. „Mes vieni pirmųjų negatyviai reagavome į Rusijos ketinimą tapti tvarkdare buvusiose sovietų respublikose“, kalbėjo Algirdas Brazauskas, „ir norime, kad apie tai ryžtingai pasisakytų ir didžiosios valstybės“.

amžiaus pradžios Klaipėdos kartono kombinatą rengiamasi pradėti gaminti cheminę termocheminę medienos masę, Lietuvoje pastatyti naują cheminės celiuliozės gamyklą. Rengiamasi siūlyti statyti 300,000 tonų celiuliozės per metus pajėgumų įmonę, kuri apie pusę savo gamybos paliktų Lietuvai (tai maždaug patenkintų jos poreikius), o likusius 100,000 tonų galėtų eksportuoti.

Realizuojant programos projektą tikimasi, kad atsirastų papildomų darbo vietų vien medienos perdirbimo darbuotojams, bet ir kitų pramonės šakų įmonėms.

Malcolm Rifkind sutiko su prezidento mintimis. Jis sakė, jog negalima leisti, kad vėl atsirastų geležinė uždanga tarp Vakarų ir buvusios Sovietų Sąjungos sienų. NATO, nesiruošia skirtingai traktuoti Vakarų ir Rytų Europos valstybių. Jo nuomone, neteisinga būtų išskirti vieną ar kitą šalį, suteikiant jai ypatingą statusą. Juk ir „Partnerystės vanden taikos“ programa numato bendradarbiavimo lygiateisiškumą, pabrėžė jis.

Ministras atkreipė prezidento dėmesį į tai, kad Kaliningrado srities problema siūloma svarstyti „Europos saugumo ir stabilumo pakto“ rėmuose. Tai irgi būtų tam tikra parama Lietuvai jos santykiuose su Rusija.

Malcolm Rifkind ir Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius pasirašė memorandumą dėl bendradarbiavimo gynybos srityje.

Europos bankas steigs bendras įmones

Vilnius, spalio 5 d. (Elta) - Europos Plietos ir Rekonstrukcijos Bankas (EPRB) ketina su teikti 10 milijonų ECU (apie 13 milijonų dolerių) paramą Lietuvos valstybinėms įmonėms ir padėti parengti jas visiškam privatizavimui. Planuojama įkurti pirmąją Lietuvoje bendro kapitalo (holdingo) kompaniją. Jos valdymo sferoje būtų ne daugiau kaip penkios įmonės ir visos jų akcinės turtas.

Per pirmuosius dvejus metus bankas numato investuoti 10 milijonų ECU ir steigti bendras įmones. Kompanija valdytų visą jų akcinį kapitalą - akcijų paketą su vienodo balso teise turėtų valstybė ir EPRB. Investicijos bus skirtos įmonėms išskirti ir aukštesnį technologinį bei valdymo lygį. Po penkerių metų, gamykloms ar fabrikams sustvirtėjus, jų akcijos būtų paroduotos.

Ši mėnesį turėtų būti parengta Lietuvos vyriausybės bei Europos Rekonstrukcijos ir Plietos Banko sutartis steigti bendro kapitalo kompaniją. Ji pradėtų veikti nuo kitų metų pradžios.

Lietuvoje švenčiama Mokytojo diena

Vilnius, spalio 4 d. (Elta) - „Tarptautinės mokytojų dienos progą savo ir ministerijos vardu norėčiau nuoširdžiai pasveikinti visus Mokytojus“, sakė švietimo ir mokslo ministras Vladislavas Domarkas šios šventės progą. Jis palinkėjo mokytojams kantrybės ir ištvermės.

Jungtinių Tautų švietimo ir kultūros organizacijos UNESCO iniciatyva spalio 5-ąją daugelyje pasaulio valstybių minima Tarptautinė mokytojų diena. Nuo šių metų Seimo nutarimu ši diena minima ir Lietuvoje.

Šių mokslo metų pradžioje Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose truko beveik 1,500 pedagogų, daugiausia užsienio ir gamtos bei socialinių mokslų mokytojų. Pedagogus dažniausiai atbaido maži atlyginimai bei nekūrenamos patalpos, sakė ministras Domarkas.

Teismo sprendimas litų spausdinimo byloje

Vilnius, spalio 5 d. (Elta) - Aukščiausiasis Teismas pripažino nekaltu dėl nekorkybiskai išspausdintų litų buvusį Lietuvos Banko valdytoją Vilių Baldišių. Jis buvo kaltinamas tuo, kad nekontroliavo sutarčių su Didžiosios Britanijos kompanijomis, kurios 1991-1992 metais spausdino Lietuvos litus. Dėl to į apyvartą pateko apie 24 milijonai nekorkybiskų litų. Lietuvai padaryta žala siekė 2.7 milijonai dolerių.

Teismas nustatė, kad banko valdybos pirmininkas nežinojo pinigų gamybos technologinių reikalavimų; tai buvo jo pareigų ir ekspertų kompetencija. Buvęs Lietuvos Banko vyriausiasis ekspertas Rimantas Purtilis nuteistas dviem metams laisvės atėmimo, tačiau bausmės vykdymas atidėtas tokiu pat laikui. Iš jo taip pat priteista 100 litų valstybei padarytai žalai atlyginti.

Bėgių dalybos su Baltarusija pajudėjo

Vilnius, spalio 5 d. (Elta) - Lietuva perdavė Baltarusijai 63 kilometrų ilgio geležinkelio atkarpą, kuri nuo pokario metų ėjo Baltarusijos teritorija, tačiau

Izraelyje pasirašyti du susitarimai

Vilnius, spalio 6 d. (Elta) - Trečiadienį pasibaigė Lietuvos vyriausybės delegacijos kelionė į Izraelį. Delegacijai vadovavo ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, šiai temai skyręs įprastinę ketvirtadienio spaudos konferenciją, ją pavadinant vienu iš sėkmingiausių vizitų.

Vizito metu Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius ir Izraelio ministras pirmininkas Itzhak Rabin Jeruzalės „karaliaus Dovydo“ viešbučio oficialių priėmimų salėje pasirašė du svarbius susitarimus dėl tolesnio abiejų valstybių bendradarbiavimo - abi pusios investicijų skatinimo ir apsaugos sutartį bei sutartį dėl bendradarbiavimo kultūros, švietimo ir mokslo srityse. Pirmasis dokumentas reglamentuoja dvišalius santykius 10

metų, o antrasis - 5 metams. Specialistams paliktas susitarimo dėl abipusės teisinės pagalbos projektas, numatyta taip pat pasirašyti susitarimą, kuris igratintų išvengti dvigubą įvežamų prekių apmokestinimo maitais.

Premjeras sakė, kad išvijoje gyvenančius Lietuvos žydus jaudina, kodėl Lietuvos vyriausybė atsisako jiems suteikti antrąją pilietybę greta Izraelio pilietybės ir kodėl Izraelyje gyvenantiems žydams negražinamas Lietuvoje likęs turtas. Buvo pabrėžta, kad tai yra daroma pagal Lietuvoje veikiančius įstatymus, ir ne vienai buvusių Lietuvos piliiečių kategorijai išimčių nebus. Norint atgauti nuosavybę, reikia būti Lietuvos piliiečiu ir nuolat gyventi Lietuvoje.

NATO turi naują vadovą

Vilnius, rugsėjo 30 d. (Elta) - „NATO pasirinko garbingą, didelių diplomatinių sugebėjimų žmogų“. O tai yra tos savybės, kurių, norėdama sėkmingai susidoroti su ateities uždaviniais, NATO tikisi iš savo naujojo generalinio sekretoriaus, Belgijos užsienio reikalų ministro Willy Claes.

Diplomatai sutinka, kad „atsargiam aljanso išplėtimui į Rytus, Jugoslavijos konflikto sprendimui ir Rusijos įtraukimui į NATO politiką nereikia naujausio idealisto“. Problemu, su kuriomis susidurs 55 metų socialistas Willy Claes, yra daugiau negu pakankamai: ko vertas vien karas buvusioje Jugoslavijoje. Šešiolika NATO partnerių sutaria, jog kraujo praliejimui Balkanuose turi būti padarytas galas ir, jei imanoma, derybų keliu.

NATO ekspertas iš Amerikos David Calleo, John Hopkins universiteto Vašingtone profesorius, tiki, kad naujasis generalinis sekretorius gali įrodyti turįs „retą savybių kombinaciją“, juk „jis turi kurti strateginius ir politinius planus, bet tuo pačiu privalo vengti dogmatizmo ir problemas spresti „mažais žingsniais“.

Ankstyvesnysis NATO vadovas Manfred Woerner pradėjęs įgyvendinti iniciatyvą „Partnerystės vanden taikos“ sukūrė savotišką „laukimo kambarį“, kuriame galimi nauji NATO nariai gali tinkamai pasiruošti. Tiek Bona, tiek Vašingtonas

priklausė Lietuvos geležinkelams. Ji yra geležinkelio trasos Vitebskas-Vilnius-Gardinas dalis. Lietuvos Geležinkeliai iš Baltarusijos atgavo 8 kilometrų ruožą.

Baltarusijai taip pat perduotos jos teritorijoje esančios Lyntupų bei Porečės stotys. Kol kas neišspręsta Adutiškio geležinkelio stoties bei dviejų kilometrų prie jos esančio geležinkelio priklausomybė. Adutiškio miestelis visą laiką buvo Lietuvos priklausomybėje, tačiau ir stoties pastatą pretenduoja Baltarusija.

Manoma, kad ši problema bus išspręsta Baltarusijos ir Lietuvos premjerų susitikime, kuris turėtų įvykti Minske šį savaitgalį.

Artimiausiu metu, tikriausiai, kitą savaitę, žada susitikti prezidentai Algirdas Brazauskas ir Aleksandr Lukašenko.

sutaria, jog laukiančiųjų sąrašą priekyje stovi Lenkija, Vengrija, Čekija ir Slovakija. Galbūt viena ar kita valstybė į NATO bus priimta dar iki 2000 metų.

Svarbi reikšmė tenka NATO santykiams su Rusija. Čia pagrindinę įtaką generaliniam sekretoriui darys JAV. Tačiau Rusijos prez. Boris Jelcinas pakartojo, jog Rusija turi teisę kištis į NVS valstybių reikalus ir save pavadinti vieninteliu išlikusios supervalstybės vadovu. Girdint tokius žodžius, Rytų ir vidurio Europos valstybės norėtų nedelsiant įstoti į NATO.

Konservatorių frakcija Seime dalyvaus diskusijose su LDDP

Vilnius, spalio 3 d. (Elta) - Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) frakcijos Seime seniūnas Andrius Kubilius atvirame laiške LDDP frakcijos vadovybei sutiko su pastarosios siūlymu pradėti dialogą svarbiausiais politinio, ekonominio ir kovos su nusikalstamumu klausimais. „Mes visada norėjome, kad sprendimai Seime būtų priimami konstruktyviausio dialogo keliu, išsiklausant i mažumos argumentus, o ne vien naudojant vienpartines daugumos balsavimo mašiną“, rašo Andrius Kubilius.

Dialogo idėją praėjusią savaitę spaudos konferencijoje iškelė naujasis LDDP frakcijos seniūnas Gediminas Kirklilas bei jo pavaduotojai Justinas Karosas ir Juozas Bernatonis. LDDP bei jos frakcija Seime apskritai nori kuo aktyvesnio dialogo su visomis politinėmis jėgomis, sakė jie.

Pradėti dialogą, konservatorių nuomone, galima būtų nuo Genocido ir rezistencijos tyrimo centro problemų. Prie apvalaus stalo jie siūlo sėstis jau šią savaitę.

KALENDORIUS

Spalio 7 d.: Švė. M. Marija Rožančiaus (švenčiama nuo 1572 m.); Morkus, Renatas, Eivenė, Guoda. 1920 m. Suvalkuose sudaryta Lietuvos ir Lenkijos sutartis.

Spalio 8 d.: Marcellis, Benediktas, Sergijus, Alminas, Daugas.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ATSISVEIKINANT SU JONU JUŠKA

Jonas Juška

Prieš dvi savaites teko rašyti žinią antrašte – „Jonas Juška tebeserga“, pažymint, kad apie jo sveikatą žinių naujienų pranešti negalima. Iš tiesų, jo sveikatos padėtis nebuvo gera, tačiau niekas tada negalėjo net pagalvoti, kad jis mus taip greit paliks. Net gydytojai to neprašavo.

Kaip pasakoja, nuosirdi jo gyvenimo draugė žmona Ada, Jonas tą žinią „Drauge“ perskaitė, nusišypsojo, atsiduso. Jam, atrodo, lyg lengviau pasidarė, kad jis nepamirštas, kad bent draugai jį prisimena. Tai buvo vienas iš šviesesnių jo gyvenimo paskutinių momentų.

Kitą dieną jis buvo išvežtas ligoninėn, kur rugsėjo 25 d. iškelio amžinybėn.

Rugsėjo 28 d. Petkaus laidojimo namuose, Marquette Parke, su velioniu atsisveikinimo gaus jo draugai, pažįstami ir, ypač, su sporto pasauliu susiję asmenys. Penktadienį, rugsėjo 29 d., po gedulingų šv. Mišių Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, ilgos automobilio vilkstinės buvo palydėtos į Šv. Kazimiero lietuvių kapines amžinam poilsiui.

Apie Joną Jušką būtų galima daug, daug rašyti. Per 81-rius savo gyvenimo metus jis daug gero padarė, jo gyvenimo puslapiui išmarginti nemažais nuopelnais. Jis priklausė daugeliui organizacijų, tačiau jis, jo ranka parašytame mirties pranešime (jis buvo paskelbtas „Drauge“

dienraštyje), paminėjo tik vieną iš jų – futbolo klubą „Lituanica“.

Taigi, galima suprasti, kad jam „Lituanica“ buvo arčiausiai širdies ir jai Jonas paskyrė daugiausiai laiko, dėmesio ir šia veikla labiausiai didžiavosi.

J. Juška aktyviai „Lituanicoje“ pradėjo darbuotis 1960 metais, kai jis buvo išrinktas penktuoju klubo pirmininku. Tai buvo labai darbingas klubo veiklos tarpsnis. Tuomet pirmoji futbolo komanda žaidė „major“ divizione. Tais metais laimėtas Š. Amerikos lietuvių futbolo meistro vardas, gerai pasirodė „Peel“ taurės varžybose. Tais metais buvo sudaryta net klubo merginų tinklinio komanda. Pirmininku Jonas išbuvo 2 metus, tačiau po to iš valdybos jis nepasitraukė. Vis buvo renkamas įvairioms pareigoms. Taip pat tada jis pradėjo rašyti apie klubo veiklą „Drauge“ ir sezono metu kiekvieną penktadienį (su mažomis išimtimis) jo rašinius matydavome šio dienraščio sporto skyriuje. Tai irgi didelė žmogaus pasižventimas. Savo įsipareigojimus jis visada kruopščiai ir sąžiningai atlikdavo. Ką pažadėjęs, visada ištesėdavo.

Su Jonu teko nemaža dirbti kartu, ypač paskutini penketmė. Su juo teko suredaguoti tris „Lituanicos“ klubo leidinius, kooperuoti rašant į įvairius laikraščius, nes jis rašydavo ir „Drauge“, o man reikėdavo „Lituanicos“ veiklą pažymėti kitoje spaudoje. Visada atrodė, kad „Lituanica“ yra neišskiriama jo gyvenimo dalis apie kurią jis galvodavo guldamas ir keldamas. Kuris gi mūsų tautiečių gali tuo pasigirti?

Sunku bus „Lituanicai“ be Jono. Nelengva bus vienam redaguoti „Lituanicos“ leidinius, rašyti į spaudą apie jos veiklą. Buvusieji taktininkai jau anksčiau apleido gyvųjų eiles, o naujų taktininkų beveik negalima rasti. Bus visiems labai sunku be Jono!

Ed. Šulaitis

Futbolas Čikagoje

„LITUANICA“ TEBEIEŠKO SAVO VEIDO

„Lituanicos“ futbolo klubas, per daugiau negu 40 savo gyvavimo metų, pergyveno ne vieną krizę. Viena jų, atrodo, persekioja „Lituanicą“ ir dabar. Pagrindinė klubo komanda vis dar „nesusikiljuoja“ iki tokio laipsnio, kad galėtų pradžiuginti savo gerbėjus.

Rugsėjo 25 d. „Lituanica“ arti 50 mylių keliavo į Wauconda ir rungtyniavo su vietas „Chiefs“ vienuolike. Čia, kaip ir trejuose ankstesniuose bandymuose, nepasiekta pergalės. Pralaimėta 0-2.

Spalio 2 d. keliauta į Northfield miestelį, kur bandytos jėgos prieš turbūt vieną iš stipriausių I diviziono raudonosios grupės vienuolike – „Trevisions“. Ši kartą žaidėjų susirinko gana daug, net 16, tačiau komandinio susižaidimo taip ir nepamatyta. Jau pirmoje minutėje šeiminkai „Lituanicą“ nustebino netiketu įvarčiu,

kurio naujasis vartininkas – 18 m. amžiaus jaunuolis Edvardas Slušnys, prieš pusmetį atvykęs iš Lietuvos, net pamatytį nesuėmė. Iki pirmojo kėlinio pabaišos varžovai dar „pavaišino“ vienu įvarčiu, o po pertraukos pridėjo dar tris. Taigi pasekmė 5-0 nebuvo visai netikėta, nes „sulopytos“ sudėties „Lituanica“ turėjo nemažai spragų.

Tačiau komandos vadovas Gediminas Bielskus yra optimistas: „Šiuo metu dar neturime nei geros komandos, nei daug laimės ir gynimas bei vartininkas lengvai įsileidžia įvarčius į vartus. Tačiau dabar žaidėjų nemažai ir po truputį žaidimo kokybė gerėja“.

Kaip komanda atrodė galesime pamatyti šį sekmadienį, spalio 9 d. namu aikštėje. Lemonte, 3 v. p.p., kai bus žaidžiama prieš lenkų „Lightning“ vienuolike. Žinoma, čia kova bus nelengva, bet savų žiūrovų

DVIDEŠIMTMETĖ TAEKWONDO PASAULIO ČEMPIONĖ

Čikagoje gimusi ir Marquette Parke užaugusi grakšti dvidešimtmetė (5'5" ūgio, 106 svarų) Jennifer Vivero tapo Taekwondo plunksnos svorio pasaulio čempione. Šį titulą Jennifer išsikovojo š.m. liepos 23 d.

Orlando, Floridoje, vykusiame Pasaulio kovinio sporto (Martial Arts) festivalyje.

Taekwondo yra kovinio sporto šaka, ypač populiari Korėjoje ir kitose Azijos šalyse. Šieminame čempionate dalyvavę

Jennifer Vivero Taekwondo čempionė su vienu iš daugelio laimėtų trofėjų.

Lietuvos kovinio sporto atstovai namo grįžo pasipuošę dviem aukso ir trimis sidabro medaliais.

Taekwondo sportu Jennifer susidomėjo būdama 8 metų antrojo pradžios mokyklos skyriaus mokinukė. Savo mamos ir trenerės Kristos Mackevičiūtės Vivero skatinama (jos tėvas Pedro Vivero mirė mergaitei esant dviejų metų), Jennifer entuziastingai treniravosi. Metų slinktyje dalyvavo įvairiose varžybose JAV-se ir užsienyje, laimėdama pirmąsias vietas ir titulus. Laimėjimų liudininkai – trofėjai, medaliai, pažymėjimai bei dovanos puošia mergaitės kambarį ir skatina vis naujų pergalių siekimui.

Baigus gimnaziją, Jennifer persikėlė į Floridą. Gyvendama Deltona, FL, lanko Avatar aviacijos mokyklą ir tikisi tapti pilote. Neapleidžia ir pamėgto sporto. Nuolat treniruoja rusėdamasi (JAV rinktinės sudėtyje) dalyvauti 1996 m. Atlantoje vyksiančioje Pasaulinėje olimpiadoje. JAV olimpiniai atletai, negaudami jokios paramos, turi treniruotis savo lėšomis. Neturėdama išteklių, Jennifer dirba maisto tiekimo pramonėje, neatlaidžiai siekdama savo užsibrėžto tikslo – dalyvavimo olimpiadoje. Didžiausia Jennifer rėmėja ir skatinėja yra jos mama Krista Mackevičiūtė Vivero, Reality International Inc., prezidentė. Sveikindami Taekwondo pasaulio čempionę Jennifer Vivero, linkime jai pasipuošti aukso medaliu 1996-ųjų metų olimpiadoje, Atlantoje.

IR

FUTBOLO MIESTELIS LIETUVOS PASIENYJE

„Lietuvos sporto“ laikraštis išspausdino rašinį apie 75-sias metines mininti Kybartų „Sveikatos“ futbolo klubą, šią su kaktį šventusį š.m. birželio 4 dieną. Tai seniausias Lietuvos klubas, tokį ilgą laiką išlaikęs savo vardą, klubo spalvas ir be pertraukos gyvuojas iki šios dienos.

Birželio mėn. į Čikagoje vykusi Pasaulio futbolo pirmenybių atidarymą bei rungtynes atvykę Lietuvos valstybinės futbolo rinktinės treneris A. Liubinskas papasakojo apie jo gimtinės – Kybartų „Sveikatos“ klubo su kakties minėjimo iškilmės. Jis didžiavosi, kad jam teke žaisti šio klubo komandoje, o vėliau atstovauti Lietuvos reprezentacijai vienuolikei – Vilniaus „Žalgirui“. Jis paminėjo, jog visų kartų – nuo vyriausių iki jauniausių dalyvių entuziastingai plojo čia susirinkusiems „Sveikatos“ klubo veteranams, ilgą laiką garsinusiems ne tik Kybartų miestą, bet ir visą Lietuvą.

Ne vien A. Liubinskas pokario metais žaidė „Sveikatos“ vienuolike, o vėliau atstovavo Vilniaus „Žalgirui“. Šį sąrašą galima tęsti, paminint K. Gražulį, A. Puodžiūną, V. Levendauską. O kybartietis E. Glugauskas, išvykęs į Urugvajų, žaidė šios valstybės rinktinėje. Nemaža Kybartuose prieš karą gimusių ir savo karjerą „Sveikatos“ klubo komandoje tęsusių žaidėjų.

drasinama, „Lituanica“ jau turėtų iškovoti bent vieną tašką.

Jeigu sekmadienį nepasiseks, tai dar bus galimybė savus žiūrovus pradžiuginti sekmadienį, spalio 16 d., 2 val. p.p. Lemonte aikštėje vyksiančiame susitikime su vokiečių „Rams“.

Taigi ateinančius du sekmadienius „Lituanica“ labai laukia savo gerbėjų šiame jai nelengvame laikotarpyje, kai jai labiausiai reikia moralinės paramos ir padrąsinimo. Savų žiūrovų dėmesys turėtų padėti komandai išbristi iš sunkios padėties.

E.Š.

Kazys Baltramaitis, vienas iš pagrindinių Kybartų „Sveikatos“ žaidėjų, nuo 1950 m. atstovavęs LFK „Lituanica“ klubui Čikagoje. Jis čia matomas 1955 m. kartu su kybartiečiu J. Šulaičiu, dabar gyvenančiu Floridoje.

Nuotr. Ed. Šulaitis

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudojta straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatasko. Skelbimų kainos prisunčiamos gavus prašymą.

yra visiškai patenkinama, nes dauguma miestų Lietuvoje gero- kai išaugo, o Kybartai gyventojų skaičiumi pasiliko maždaug tokie pat, kaip ir prieš karą.

Lietuvos spaudoje rašoma, kad „Sveikatos“ veteranus remia JAV gyvenantieji buvę žaidėjai Juozas Brantas ir Oskaras Čizauskas. Be abejo, Š. Amerikoje gyvena ir daugiau buvusių „Sveikatos“ žaidėjų. Jei tokių atsirastų, būtų gera, kad apie save parašytų šių eilučių autoriui (irgi kybartiečiui) šiuo adresu – 1330 S.51 Avenue, Cicero, IL 60650. Tai patarnautų ateityje rašant Kybartų „Sveikatos“ istoriją. Bet kokia medžiaga – prisiminimai ar nuotraukos apie Kybartų „Sveikatą“ labai laukiamos.

Ed. Šulaitis

PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ PLAUKIMO PIRMENYBĖS

1994 m. Šiaurės Amerikos Pabaltiečių Plaukimo pirmenybės vyks lapkričio 6 d., Trinity Recreation Centre, 155 Crawford St., Toronto, Ont. (tarp Bathurst ir Ossington gatvių, įvažiavimas iš Queen St.). Vykdo – Toronto Estų Plaukimo klubas.

Dalyvių registracija iki š.m. lapkričio 1 d., pas PSF-jos Plaukimo Komiteto vadovę: Mrs. Mai Kreem, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1K9. Tel. (416) 924-6028.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 484-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kaltas lietuviškai)
Tikrina akis, priima akinus
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts. Ill. Kelt. val. 3-6 v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kaltame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unio
diplomu, lietuviams sutarkys dantis už
prieinamą kainą. Pacientai: pirmimai
absoluciai punktualiai. Susitarimui
(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3 v. p.p. 7-7 v. v. antr. 12-30-3 v.p.p.
trečd. uždarėta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v. - 12 v.p.p.
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
ISSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St. Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaras ir savaitgalis tel. 708-634-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmą 2 v.p.p. 7-7 v. v. antr. 9 v. - 12.
ketv. 12-4 v.p.p. penkt. 12-6 v.v.

BALTIJOS KRAŠTŲ IR RUSIJOS SANTYKIAI

ZENONAS PRŪSAS

Litmus popierėlio eksperimentas yra gal pats pirmasis, parodomas pirmoje chemijos pamokoje. Šis popierėlis įmerkiamas į skiedinį ar skystį. Pagal spalvos pakitimą ar nepakitimą greit nustatoma, ar skystis yra rūgštus, ar šarminis, ar neutralus. Carl Bildt, dabartinis Švedijos ministras pirmininkas, siūlo Vakarų pasauliui naudoti Rusijos santykius su Baltijos kraštais kaip tam tikrą „litmus test“, kaip metodą nustatyti Rusijos intencijas pasaulinėje politikoje. Jei rusai paliks Lietuvą, Latviją ir Estiją ramybėje ir su šiomis tautomis bendradarbiaus, kaip su gerais kaimynais, tai ženklas Vakarams, kad turime reikalų su demokratine Rusija. O jei Rusija tik ieškos priekabių ir toliau spaus Baltijos kraštus ekonomiškai, kariškai ar politiškai, bandydama jiems primesti savo valią — tai įrodymas, kad Rusija dar tebėra imperialistinė valstybė. Šiuos savo išvadžiojimus Bildt yra paskelbęs savo studijoje įtakingame „Foreign Affairs“ žurnale. Jo studijos pavadinimas: „The Baltic Litmus Test“ (1994 m. rugpjūčio spalio mėn. psl. 72-85). Kadangi atrodo, kad daugelis „Draugo“ skaitytojų neskaito „Foreign Affairs“ žurnalo, gal verta trumpai peržvelgti C. Bildt mintis.

Kodėl Rusija neturi reikšti pretenzijų Baltijos kraštams? Pirmiausia, šie kraštai yra visai kitoje padėtyje, negu dvylika kitų buvusių Sovietų sąjungos respublikų. Visos trys — Estija, Latvija ir Lietuva — buvo visiškai nepriklausomos valstybės tarp 1918-1940 metų ir naudojos visomis nepriklausomų valstybių privilegijomis, kaip ir kitos Europos tautos. Lietuvos atveju, 1918 metais ji tik atgavo ankščiau turėtą nepriklausomybę. Kaip ir Lenkija, visos trys buvo nelemtos Molotovo-Ribbentropo sutarties aukos Antrojo pasaulinio karo pradžioje. Visoms trimis buvo padaryta didelė skriauda, neleidžiant atstatyti nepriklausomybės šiam karui pasibaigus. Po jo pabaigos dar daugelį metų Baltijos kraštuose vyko partizaninis karas. Todėl dabar šias tautas reikėtų traktuoti panašiai kaip ir Vidurio Europos valstybes. Visos trys pasiskelbė nepriklausomomis dar prieš Sovietų sąjungos sugriuvimą, kai tuo tarpu kitos

respublikos gavo nepriklausomybę tik Sovietų sąjungai nustojus egzistuoti. Visos trys yra daug toliau pažengusios laisvos rinkos ekonomijos sukūrimo ir infliacijos pažabojimo, palyginti su kitomis buvusios Sovietų sąjungos respublikomis, įskaitant ir pačią Rusiją. Nors ir visų trijų ekonomijos buvo labai tampriai integruotos ir Sovietų sąjungos ūki, per labai trumpą laiką buvo rastos naujos rinkos Vakarų Europoje ir kitur. Šiuo atžvilgiu Baltijos tautos yra panašesnės į Vidurio Europos valstybes. Į šiaurės Europą daugiau besiorientuojanti Estija gal yra toliausiai pažengusi. Latvija ją vejasi. Lietuva, atrodo, yra pasirinkusi kiek lėtesnį kelią. Visos trys yra įsivedusios savo valiutą ir yra pasiekusios tokį makroekonominį pastovumą, apie kurį Rusijos demokratai tik gali svajoti. Ekonomijos atstatyme baltai esą unikalūs.

Bildt užsimena ir Karaliaučiaus problemą. Vienu laiku Sovietų sąjunga ten laikiusi didelius armijos ir laivyno telkinius. Jų paskirtis — kilus karui greit prasiveržti per Šiaurinę Vokietiją į Daniją, kad užblokuotų Baltijos jūrą. Tam reikalui buvo laikyta daug kariuomenės ir Baltijos respublikose, ypač Lietuvoje. Kadangi Rusija sutiko ištraukti iš čia visą kariuomenę, Bildt spėja, kad Rusija yra apsisprendusi ją sumažinti ir Karaliaučiaus srityje.

Bildt trumpai panagrinėja ir rusų mažumos problemą. Ji nesanti aktuali Lietuvai, tik

Latvijai ir Estijai. Bildt pritaria CSCE (Conference For Security and Cooperation in Europe) nuomonei, kad nei latviai, nei estai rusų nepersekioja.

Vakarų demokratijos turėtų panaudoti Rusijos santykius su Baltijos kraštais ne tik kaip „litmus test“. Jos turėtų ir daugiau reaguoti, jei Rusija pradėtų ieškoti nepagrįstų priekabių. Toks kietesnis reagavimas padėtų netik Baltijos kraštams, bet ir demokratinėms jėgoms Rusijos viduje. Šios daug padėjusios Baltijos valstybės jų kelyje į nepriklausomybę, ypač Jelcinas. Bildt daug kreditu duoda ir CSCE organizacijai bei prezidentui Clinton, ypač Rusijos kariuomenės išvedimo iš Latvijos ir Estijos atveju. Bildt galvoja, kad Clinton administracijos „tylioji diplomacija“ Baltijos kraštų reikaluose yra labai daug padariusi, kad užtikrintų Europos saugumą ir pastovumą. Savo vizito metu Rytų Clinton yra pasakęs latviams: „Mes stovėsime su jumis, mes jums padėsime, mes būsim partneriais, kad jūsų tauta būtų visada laisva“.

Bildt išveda: Vakarų valstybės, ypač JAV, turi parodyti „plieninę valią“, kad išsaugotų Baltijos tautoms vietą naujoje Europoje. Ne tik dėl šių tautų gerovės, bet ir kad užtikrintų taiką ir ramybę šioje pasaulio dalyje. Baltijos kraštų saugumas turi būti užtikrintas, jas integruojant su Vakarų institucijomis. Neimperialistinės jėgos Rusijos politinėje arenoje turi būti sulaukytos su demokratinių reformų procesu ir partneryste tarptautinėje kooperacijoje. Jei to nepadarysime, mes būsim didelę bėdą. Baltijos sritys yra kritiškas išbandymas santykiuose tarp Rusijos ir Vakarų. „Mes negalime neišlaikyti šio egzaminą“, — užbaigia Bildt.

Lietuvos savanorių komanda su JAV rezervu generolais. Iš kairės: vrs. A. Andziulis, psk. E. Knieta, vyr. lt. A. Indičianskis, gen. R. Diržinis, sav. D. Pašvenskas, vrs. S. Pledas, vrs. A. Krišna ir mjr. E. Jakimavičius.

LIETUVOS SAVANORIAI ALPĖSE

JAV M&M kariškių rūpesčiu, rugsėjo 9-11 d. geriausi žygio „Zeimena — 94“ savanoriai dalyvavo 16-osiose tarptautinėse Minuteman karinėse varžybose Vokietijoje. Į varžybas atvyko 47 komandos iš 22 valstybių, viso virš 300 žmonių. Aerodrome mus sutiko ir vėliau visą laiką lydėjo lt. Grin.

Vėly rugpjūčio 9-osios vakarą iš Miuncheno aerodromo atvažiavome į gražų Garmish-Partenkirchen kurortinį, buvusį olimpinį miestelį. Prieblandoje matėme iš trijų pusių miestelį supančius kalnus. Mes vėlavome. Užkandome sausos lietuviškos dešros ir sumigomė. Rytą juk išeipta varžybų diena.

Šeštadienis. Kelmės 6:30 val. r. Tekanti saulė apšvietė plikas Alpių viršūnes. Rytą vėjelis išsklaidė iš tarpukalnių rūką. Po ankstyvų pusryčių išvykome į kalnų poligoną, į varžybas. Varžybos mums nežinomos, niekada tokiose nedalyvavę. Bet prisiminėme mūsų išlydėjusio Savanorių vado plk. lt. Arvydo Pociaus žodžius:

— Svarbu, vyrai, drausmė, susiklausymas, draugiškumas tarpusavyje ir su kitų valstybių komandų nariais. Gerbkite Lietuvos kario vardą.

Kalnų poligono aikštėje rikiuojasi 22 valstybių 47 komandos. Pagerbiamė JAV armijos rezervo vėliavą. Trumpi linkežimai ir visi išsisklaidome į varžybų sektorius.

Vadovaujami viršilos Aidano Andziulio, savanoriai vrs. Stasys Pledas, vrs. Artūras Krušna, pusk. Egidijus Knieta ir savanoris Dainius Pašvenskas stojo į kovą su „priešu“ — šturmuoja „priešo“ ginama

aukštumą. Laimėti pirmokams sunku. Svarbu pasimokyti, suprasti, laikytis kiek tik galima ir nelikti paskutiniomis. Alpių slaitui, gausiai apaugusiu pušaitėmis, šliaužte, perbėgimais, tratant „priešo“ ir savų šūviams, veržėsi į aukštumėlę.

Baigėsi šturmas. Kita rungtis — šaudymas iš prieštankinio ginklo ir šarvuoties. „Tanką“ vyrai numušė. Trumpas žygis kalnų slaitais į šaudyklą.

Išduoda šaudymenis ir ugnies liniją — šaudymas į taikinį „bulio akis“ iš 3 padėčių, 200 m atstumu. Pirmą kartą rankose karabinai M-16. Rezultatai nuo to nukentė. Toliau greitošauda iš pistoleto. Jau šaudė 25-los komandos. Suvedus asmeninius rezultatus, pistoleto stende pirmąją savanoris vrs. A. Krišna. (Vėliau, deja, atsirado geresnių šaulių).

Vėl keičiasi sektorius. Mėtomė granatas, šturmuojame „priešo“ įtvirtinimus. Pirmas „mūšis“ ir taikliausias vrs. Aidanas Andziulis. Puikiai „su-naikina“ „priešo“ kulkosvaidį, „priešo“ grupę ir surenka 130 taškų iš 150 galimų. Šturmuoja kiti komandos nariai. Gerai. Tik „priešo“ ugnies taškas sunkiai likviduojamas. O ta kariška laimė! Tik per keletą centimetrų nuo ambrazūros angos atšoko granata ir 50 taškų nėra! Kaip tik jų ir trūko iki pergalės. Mums teko šėsti vieta. Varžybos baigtos. Dušas. Persirengiame ir į atsivėsinimo garbingą vakarienę.

Bendravame su kitų šalių kariais, keičiamės suvenyrais. Mūsų vė nepamiršta ir nuolat globoja 7-osios armijos rezervo vadas generolas R. Diržinis. Susibūliuojame su mums labai draugiškais danais. Jie tokiose, o ir NATO varžybose, „seni vilkai“, jų krūtines puošia laimėjimo ženklai. Žada aplankyti ir mūsų Lietuvą.

Laukdami lėktuvu, aptariam varžybų reikšmę. Numatome įrengti kai kuriuos sektorius rinktinėse ir treniruoti visus savanorius. Kai kurias varžybas dalis įtraukti į karių mokymo programą. Mokyti šaudyti ir iš kitų modelių šautuvų. Mus maloniai nustebino gera varžybų organizacija, darnus ir ramus visų tarnybų darbas.

Ankstų rytmetį lėktuvas apuko pusratį virš kalnų ir skridina mus Lietuvon, mokyti, mokyti ir budėti Lietuvos sargyboje.

Mjr. E. Jakimavičius. Lietuvos komandos vadovas

Išorė juk atspindi vidų

Danutė Bindokienė

Kai skaitome didžiųjų (ir ne taip didžiųjų) mūsų tautos žmonių atsiminimus ar apskritai biografijas, į akis krinta nepaprastai veržiamasis ir mokslas. Nepaisant pasitaikiusių sunkumų, lešų stokos ir kitų kliūčių, jaunos sielos stiepėsi į mokslo šviesą lyg daigai, išsikėlė tando miško šešėliuose. Tik retas turėjo geras sąlygas lankyti gimnazijas ar aukštąsias mokyklas, bet tai neužgniauzė troškimo mokyti, o savo vaikų siekėsi, kiek išgalėdami, rėmė tėvai. Jiems nebūtų į galvą atėję peikti mokytojus, jeigu nubašdavo sūnelį ar dukrelę už mokyklos taisyklių pažeidimą. Mokykla, mokytojas buvo didžiausias autoritetas. Tai nereiškia, kad Lietuvos mokyklose nepastatė jokių drausmės problemų, o jų suoluose sėdėjo angeliukai su labai spindinčiomis aureolėmis. Čia tik verta pastebėti, kad tėvai disciplinos atžvilgiu dažniausiai pritarė mokyklai. Vaikas ar jaunuolis tą gerai suprato ir, žinodamas, kad negalės bėdos atvejų sleptis po mamos prijuoste ar už tėvo nugaros, turėjo jausti atsakomybę už savo elgesį.

Šiame krašte reikalai skirtingi. Mokyklos nėra vien švietimo įstaigos, bet kartais tikras karo laukas, kur vyrauja mokinių anarchija. Mokytojas turi stypioti galais pirštu, kad „nepažeistų mokinio teisių“. Girdint apie įvairias problemas Amerikos mokyklose, tenka tik stebėtis, kad iš viso lieka laiko mokyti. Galbūt dėl to daugumas mokinių, baigę net gimnaziją, yra beraščiai.

Jeigu žmogaus vidus atspindi jo išorę, tai čia mokinių apranga nelabai daug gerų dalykų sako apie jaunūlio vidinį inteligentiškumą bei nusiteikimą. Suprantama, kad vaikai ir paaugliai stengiasi atrodyti „nors nežmoniška, bet kitiškai“, tačiau tokiems individualizmo pasireiškimams ne vieta klasėje, kur iššaukiantis drabužis apunkina klases draugų susikauptumą. Pastaruoju metu, padaugėjus gaujų veiklai, kai kurių spalvų apranga tampa net pavojinga ja deviniui, kai priešingos gaujos nariai pradeda peštynes, kurios gali baigtis tragiškai.

• 1833 m. rugpjūčio 5 d. Čikaga buvo inkorporuota kaip kaimas su 200 gyventojų.

Tos apsirangimo problemos reikiai pasitaiko privačiose mokyklose, kur mokiniai dėvi uniformas. Jau seniai pastebėta, kad išvaizda turi daug įtakos mokinio elgesiui. Tuo motyvuojant, šiais mokslo metais kai kurios valdiškos mokyklos įsivedė tam tikrą uniformą ir suvienodino mokinių aprangą. Žinoma, ši naujovė iššaukė nemažą reakciją ne tik mokinių, bet ir jų tėvų tarpe.

Rodos, tėvai turėtų tik džiaugtis, kad išnyko nuolatinė madų vaikymosi problema ir vaikų lenktyniavimas su savo mokyklos draugais dėl vis įvairesnių, naujesnių rūbų. Uniforma taip pat sulaukė labiau pasiturinčių, kurie gali pasididžiuoti savo apranga, ir vargingesniųjų, neturinčių išteklių madingai rengtis. Tačiau daugelyje vietų tėvai stojo vaikų puseje ir reikią stiprų protestą prieš „vaiko pilietinių teisių pažeidimą“, vertiant jį rengtis pagal mokyklos taisykles. Prieita net iki „streikų“, sulaukiant vaikų namie. Išvaizduokime, kokia „skriauda“ paaugliui berniukui, jeigu klasėje jam draudžia pamokų metu ausis papuošti auskarais, sėdėti galvą apvūžus kepure arba dėvėti marškinėlius su užrašais, kurie priverstų „vežikus raudonuoti“. Dar ko gero mokyklos pradės reikalauti didesnio dėmesio mokslui, o tokiu atveju mokinių „teises“ visiškai šuo ant uodegos girdinėtu...

Kadangi lietuviškosios mokyklos laikomos privačiomis, daugelyje jau seniai nustatyta tam tikra apsirangimo tvarka, nepaisant pasitaikancio mokinių murmėjimo ir net retkarčiais vaikams pritariančių tėvų. Nemanome, kad bent vieno lietuviuko „asmenybės buvo pagadinta“, jeigu į klasę reikėjo ateiti tvarkingai apsirangus. Reikia tikėtis, kad aprangos su tvarkymas Amerikos valdiškose mokyklose bus pirmasis tikras žingsnis į rimtesnį dėmesį mokomiesiems dalykams. Viskam juk yra laikas ir vieta; vaikai gali būti vaikais ir po pamokų, o mokyklos suole jų paskirti būti mokiniais, semtis žinių, ruošis suaugusio gyvenimui. Šiandienos mokinukų rankose bus krašto, o galbūt ir viso pasaulio, rytojais.

• 1850 m. rugpjūčio 9 d. Kalifornija buvo priimta į JAV kaip 31-oji valstija.

VAKARAI Į RYTUS, RYTAI ATGAL — IR VĖL ATGAL

VYTAUTAS VOLERTAS

1

Hitlerio išpaikinta Vokietija nerimo dėl verdantio, kunkuliuojančio arį kraujo. Apsisprendusi sunaikinti stalinistinę sovietiją ir gal visą Europą, pradėjo nuo Lietuvos, ant jos miestų ir miestelių metydama bombas. Tada aš jau buvau apytvirkiai išsikabinęs Dvidešimtojo amžiaus gyvenimui. Tačiau tasai gyvenimas tuo metu siūbavo kaip išpuvusi ganyklų tvora.

Buvo praėję dveji mano studijų metai, spėjau kalėjime pabūti, žinojau, ką reikė švetimų okupacija, turėjau tarnybą, artėjau prie savo amžiaus pirmojo dvidešimtmčio. Po senelio Antano Saltono laidotuvių Seiriuose, nugalėtas kalėjimo ir pirmojo Lietuvos žmonių trėmimo į Sibirą, likau Alytuje pasiūlaistyti. Į Kauną grįžti bijojau. Įvairiausių „žinovų“ slapto kalbos tvirtino, kad karas jau plūduriuojas virš galvų. Patikėjau šioms kalboms, nes jos pranašavo išsigelbėjimą, ir žvalgiausi, kas bus, ko nebus. Sustojau pas Pasiaurus, toje pačioje šeimoje, kurioje gyvenau 1939 m. vasarą, baigęs gimnaziją.

Šeštadienį, 1941 m. birželio 21 d., Alytuje prasliapinėjęs beveik visą savaitę, su Pasiaurais nuėjau į Lelijų (Dugnų) gatvę aplankyti kažkokių jų giminių. Grįžome temstant. Vakaras buvo šiltas, ramus, net į viršų kėlė. Bet visur viešpatavo įtartina tyla, o Vilniaus gatvėje ant laukųjų laiptų sėdinėjo prekybininkai žydai.

Nusiminę, liūdni ir taip sustingę, jog atrodė panašūs į marškomis apsuptas statulas.

— Dar niekados taip nebuvo, — pratarė Edmundas, jaunas Pasiaurus, kai jau skome į Seirijų gatvę. — Blogas ženklas.

Kur ten visus gerus ir blogus ženklus suskaičiuosiu... Juk tuo metu ženklu buvo apstu kiekvienoje gatvėje ir ant visų žmonių veidų. Jau tik vaizdas rusų karių, kurių Alytuje gausiai maišėsi, sudarydavo blogą ženklą. Todėl mes ir buvome visi prislėgti, kaip tie vargdeniai žydėliai. Nedelsė nuėjome gulti, nes birželio naktys Lietuvoje yra labai trumpos.

Kai pažadino stiprus trenksmas, rodėsi, buvau tik užmigęs. Sumišęs ir miego sukvailintas, atsėdėdam lovoje. Už lango vos vos švito. Pusiau atmerkdam akimis nespejau apsižvalgyti — vėl didelis sprogimas. Dabar sujudė visi tų namų žmonės, trinkčiojo durys, girdėjau koridoriuje bėgiojimą. Iškisau iš kambario galvą ir kažkas sušuko — greičiau, greičiau, karas!

Nebuvo abejonės — karas! Kaip abejosi? Juk tasai bausis žodis mums reikė gyvenima. Nuo antro aukšto metėmės į kiemą, o kelios bombos, mums riedant laiptais, vėl kurtinčios supuškėjo. Atrodė, kad jos taikė į mūsų užkulnius, tačiau nepataikė. Kieme augo du medžiai. Po vienu kirtau ant pilvo, užsimerkiau ir tylėjau, kad lėktuvai neišgirstų mano kvėpavimo, nepamatytų akių blizgėjimo. Praktėčiau dar penkias ar šešias bombas, šalia manęs kritusias, bet kai vėliau, sprogimams apimus, apsižvalgiau, nebuvo jokio bombų ženklo. Kaip dabar... Krito čia pat, sprogo, nuo žemės mane aukštyn pametėję, o nei duobės, nei lavonų, nei sugriautų namų ir aš pats gyvas... Ta pirmoji lėktuvų banga apdovanoja tik toliau esantį Alytaus aerodromą.

Tai štai kokia buvo mano pirmoji pažintis su oro

bombardavimais. Už kelerių metų, kai basčiausi griuvančioje Vokietijoje, gerai skyriau, kuri bomba, arti sprogsi, manęs pasigailėjo, kuri toliau grovė Berlyną ir žudė berliniečius. Nors, tiesa, jau ir 1941 m. turėjau būti neblogas ginkluotų konfliktų ekspertas, išugdytas karinio parengimo mokytojo Blūdžiaus gimnazijos pamokose ir majoro Bulvičiaus universiteto paskaitose.

Bombos aptilo, Seirijų gatvė Alytuje dar buvo sveika. Pasiaurus šeimos skubi konferencija nusprendė, kad nedelsiant reikia planingai trauktis iš miesto su pagalvėmis, antklodėmis, maistu. Apie 7 val. ryto mūsų būrelis, ryšuliais apsikarstęs, pajudėjo Seirijų gatve. Ties Beiralo lėptijūve pasukome į Simno plentą, nes Likiškių kaime Pasiaurai turėjo giminių ar pažįstamų. Tokių ryšuluotų būrelių buvo daugiau, ir dabar iš jų susidarė jau didokas emigrantų pulkas. Buve išdidūs miestiečiai, pirmųjų karo pokšteilėjimų nugalėdinti, traukė į kaimus prieglaudos ieškoti. Kas buvo išaukštintas, bus pažemintas...

O rytas — gražuolis. Šią 1941 m. birželio 22 dieną žmonės slinko kažkur ir žvilgčiojo atgal. Virš aerodromo kilo dūmai, bet jų neužteko. Vėl atūžė vokiečių lėktuvai, vėl metė bombas, šįkart jau ant miesto. Kritinėje ir paplėtęs jausus, šliaužiuojame pilvais ir džiaugėmės, kad prasidėjo karas... Išgelbėjimas nuo mirties kalėjime ar Sibire. Žinoma, jei ant galvos neužkris bomba. Juk sovietija visą lietuvių tautą buvo skyrusi sunaikinimui. Rusai jau turėjo lietuviams likimą nusprendę — palengva visus po žemele sukaisioti, prieš tai nagus palupinėję, nugaras įkaitintais laidytuvais pašildant, badu ir šalčiu Sibire leidžiant už nuodėmes atgailoti. Koks kilnumas! Visą tautą po velėna, kad švarūs tiesiai prie dangaus vartų susirinktų — tėvai ir vaikai, broliai ir seserys, priešai ir ismylėjusieji... Negirdėjau, kad nors vienas

šių pilvašliausių po jaus būtų dejavęs dėl mieste paliktų namų. Sudaūžys, tai bus sudaūžys, nes šis karas gyvenimą nešė, laukan bolševikus varė, šis karas su geromis žiniomis atėjo...

Ir nejautėme, kad už poros dienų vokiečiai Alytuje nekaltai sušaudys daugiau kaip šimtą žmonių todėl, kad kažkas iš pasalų sužeidė jų karininką...

Ryšulius vilkdami ir karu džiaugdamiesi, nusistūmėme plentu tris ar keturis kilometrus ir dar pus-kilometrį pridėjome vieškelio, kol atsiradome Pasiaurus artimųjų ūky. Ir čia žmonės džiaugėsi, nors rūpinosi išlikimu. Iš Alytaus pasitraukę miestiečiai landžiojo beveik visų ūkių patvorioose,ėjo iš vieno kiemo į kitą, sklėdė gandus ir patys jų klausėsi, nes bombos jau buvo nustojusios kristi, o nukritusios spejo susprogti. Įsiviešpatavo plati, gili tyla, tik diena skambėjo savo nuostabių grožių.

Simno-Alytaus plentas, kuriuo pradėjome „triumfo“ žygį, tiesėsi pakalnėlyje ir iš sodybos buvo gerai matomas. Jame vidurdienio metu nesubruzdavo jokia gyvybė. Tačiau apie 14 val. nuo Simno pusės atsirito vėlai tirs-tų dulkų, o iš jų išnro vokiečių kariški automobiliai, sunkvežimiai, motociklai. Žmonės pasiekė antrojo džiaugsmo bangą — ne tik prasidėjo karas, bet jau ir Lietuva laisva! O kokia ta Lietuvos laisvė, niekas nebando spręsti. Juk buvo manoma, kad vokiečiai atėjo ne ko kita, kaip lietuvių gelbėti. Išgirdo, kad juos rusai baigia užsmagti, ir užkūrė šį karą.

Pirmasis nedidelis kariuomenės vienetas nutraukė Alytaus pusę. Po neilgo tarpo pasirodė antrasis. Ir tarsi nudarėdė tolyn. O trečiasis dalinėlis gusitojo.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

DR. E. LENKAUSKAS
DALYVAUJA KAUNO
MEDICINOS AKADEMIJOS
KONFERENCIJOJE

Dr. Edmundas Lenkauskas pakviestas į Kauno Medicinos Akademijos 8-tą Lietuvos Otorinolaringologų konferenciją, skirtą ausų, nosies, gerklės ligų klinikos Kaune septyniadesimtmečiui paminėti.

Spalio 6 d. dr. E. Lenkauskas pirmininkaus pradinėms svarstyboms ir skaitys paskaitą tema: „Implantuojamo elektroinio klausos aparato metodas“.

I Lietuvą dr. Edmundas ir Milda Lenkauskai išskrido pirmadienį, spalio 3 dieną.

RAŠYTOJŲ S-GOS
RŪMUOSE VILNIUJE
SUSIPAŽINIMAS SU
H. STASO KNYGA

Spalio 5 d. Vilniuje, Rašytojų sąjungos rūmuose įvyko susipažinimas su klevlandiečio Henriko Staso knyga „Kelionių vėnas“. Knyga aptarė žurnaliste Julija Mošinskienė. Renginyje dalyvavo ir kalbėjo knygos autorius Henrikas Stasas, jo dukte Ingrida Bublienė ir Vilniuje gyvenantys klevlandiečiai Balys Gaidžiūnas ir Stefa Gedgaudienė.

T.G.

WORCESTER, MA

KONCERTAS NAŠLAICIŲ
ŠALPAI LIETUVOJE

Rugsėjo 18 d. Maironio Parko didžiojoje salėje įvyko aukšto meninio lygio koncertas, kurio pajamos paskirtos našlaičių Lietuvoje šalpai.

Koncertą atliko operos solistė-sopranas Marytė Bizinkauskaitė ir solistė-sopranas Mary Colarusso. Joms akompanavo žymus muzikas Bradley Pennington iš Bostono konservatorijos.

Koncertą pradėjo operos solistė M. Bizinkauskaitė dainomis: „Kaip verkiančio smuiko“, — liaudies daina „Tykiai, tykiai“, — Budriūno. „Kur bakūzė samanota“, — Šimkaus „Tulpės“, — Banaicio „Mano gimtinė“, — Kačanausko „Lietuva iš paukščio skrydžio“, — Raudonikio. Toliau solistės pasikeisdamos dainavo arijas iš įvairių operų. Žavingai skambėjo duetas iš operos „Nozze di Figaro“, — Mozarto. Solistė M. Colarusso padainavo ištrauką iš „The Sound of Music“. Operos solistė M. Bizinkauskaitė visada skiria Vilijos dainą iš Leharo „Linksmoji našlė“ savo dukrytei Vilijai. Vėliau Vilija, šešerių metų amžiaus, su mamyte M.

Bizinkauskaitė padainavo „Koks mažas pasaulis“ ir po jos solistė koncertą užbaigė daina „Climb Every Mountain“. To dar neužteko, ji įtraukė visą publiką į dainavimą. Dainavo me visi... Paskutinė daina, ją dainavome sustoję, „Lietuva brangi...“ Taip, tai mūsų Tėvynė, kuri atgavusi Nepriklausomybę, bet dar eina sunkiu ir vargingu keliu.

Solistės ir akompaniatorius buvo apdovanoti gelėmis. Publikos dainas ir operų arijas lydėjo ilgais plojimais. Džiugu, kad solistės rado laiko atlikti šį gražų koncertą našlaičių Lietuvoje vargų palengvinimui, o Maironio Parko pirmininkas Kazys Adomavičius ir visa parko vadovybė leido veltui pasinaudoti šia puošnia sale.

Koncertą ruošė Bostono ir Brocktono Lietuvos vaikų globos komitetas, kurio pirmininkė yra Daiva Neidhardt ir jos paduotoja Nukryžiuoto Jėzaus vienuolijos seselė Elena Ivanauskaitė, kurių vienuolijos centras yra Brocktone. Šį kilnų labdaros darbą remia visa jų vienuolija. Jos leidžia naudotis vienuolyno patalpomis ir pačios prisideda darbu. Ypač daug širdies, meilės ir pasiaukojimo įdeda seselė Elenutė Ivanauskaitė, tai ji įrodė ruošiant ir šį koncertą po kurio ji pareiškė, kad šį Vaikų globos organizacijai, įsteigta 1990 metais padėti našlaičiams ir kitiems pagalbos reikalingiems vaikams Lietuvoje. Per šį trumpą laikotarpį organizacija išvytė gana efektyviai veikla, remiama ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių. Iki šiol pagalbos reikalingiems vaikams Lietuvoje yra išsiųsta įvairi parama siekianti arti 1,550,000 dol. vertės.

Po koncerto visi buvo pavaišinti kepiniais, kuriuos, kaip seselė Elenutė pareiškė, iškepė jos gimtinėje. Ji pasidžiaugė, kad visur ir visada daug prisideda gausi Ivanauskų šeima. Visą atsižvelgę iš Brocktono. Publikai teko ne tik gėrėtis iškiliu koncertu, kurį atliko operos solistė Marytė Bizinkauskaitė su savo drauge soliste Mary Colarusso, bet ir vaišintis skanumynais. Visi dalyvavusieji šiame koncerte džiaugėsi prisidėję, kad artėjančios šventės našlaičiams Lietuvoje būtų linksmesnės.

J. M.

PUTNAM, CT.

VĖLINIŲ ŠVENTĖ
PUTNAME

Ruduo. Prisimenam ir gyvenimo rudeni, ir jį užbaigusius savo artimuosius. Lapkričio 2 d. Lietuvoje kapinėse degs šimtai tūkstančių žvakių. Dėgs ir mūsų širdyse mirusiųjų at-

Birželio tremimų minėjimas Vasario 16 gimnazijoje.

Nuotr. M. Šmitienės

VASARIO 16-SIOS
GIMNAZIJOJE

Vasario 16-osios gimnazijoje 93/94 mokslo metus užbaigė liepos 1 d. Tai buvo geri mokslo metai. Gimnazijoje mokėsi 98 mokiniai: 50 berniukų ir 48 mergaitės. Retai kada gimnazija tiek mokinių turėjo. Išleisti 9 abiturientai. Iš likusių 89, tik 7 ateinančiais metais turės klasę kartoti, o visi kiti perkelti į aukštesnę. Geriausi mokiniai buvo: Haroldas Matulevičius, Almis Udrys, Justinas Namavičius, Viktoras Diavara, Rūta Vitkauskaitė ir Rasa Markšaitytė. Ateinančiais metais gimnaziją baigs 15 abiturientų, tai mūsų mokyklai rekordinis skaičius (10 abiturientų iš Vokietijos ir 5 iš Lietuvos).

Praeitieji metai buvo labai veiklūs. Nors pagal mokinių skaičių tai nedidelė mokykla, bet veikė tautinių šokių grupė, choras, mergaičių oktetas, jaunėnių ir vyresniųjų mokinių orkestrai ir dainų būrelis, kurio tikslas nebuvo ruošti pasirodymams, o tik išmokyti senas lietuviškas liaudies dainas. Keli mokiniai lankė muzikos mokyklą Lampertheime ir Viernheime, kur mokėsi groti muzikos instrumentais. Šokių ir muzikos vadovams M. Šmitienė ir A. Paltinui į talką atėjo Rūta Nemunienė, kuri be jokio atlyginimo mokė kanklininkus ir pravedė pianino pamokas.

Veikė ir tradicinės jaunimo organizacijos — skautai ir ateitininkai. Skautai pravedė Kaziuo mugę. Šiais metais ypatingai aktyvūs buvo ateitininkai, kurie turėjo 20 narių. Jie beveik kas sekmadienį rinkdavosi diskusijom, suruošė talentų vakarą, ekskursijas į Speyer'į ir Rothenburg'ą, dalyvavo ateitininkų šventėje pas prel. A. Bunga Memingene per Sekminės. Mokslo metų pabaigą išleido savo laikraščiu.

Č. M.

Beveik visos klasės pravedė savo klases išskylas. Penktos aštuntos klases mokiniai aplankė Bruehl prie Bonos, kur yra ne tik garsi pilis, bet ir žaidimų parkas. Devintokai stovyklavo prie Bodeno ežero, vienuoliktokai — Nekaro slėnyje, o 10b/11b klasė aplankė Berlyną. Trylik-tokai po abiturijos pakeliavo po Rytų Vokietiją ir Čekiją.

Šiais mokslo metais teko atsisveikinti su keliais mokytojais. Po pirmo semestro pasitraukė kapelionas kun. Edmundas Putrimas. Jo vieton atėjo kun. Gediminas Tamošiūnas iš Lietuvos. Ateinančiais mokslo metais gimnazijoje nebedirbs berniukų bendrabučio vedėjas Leonidas Venckus ir mokytojai Alois Weigel ir Ruth Stauffenberger, kuri 23 metus dėstė vokiečių kalbos pagalbinės pamokas ir dabar dėl ligos turi pasitraukti. Alois Weigel gimnazijoje išdirbo 35 metus. Jis dėstė vokiečių kalbą ir istoriją ir buvo mokinių labai mylimas. Ilgus metus mokiniai jį išsirinkdavo savo patikėtiniu, kuris pagal įstatymus atstovauja mokinių interesams prieš mokyklos vadovybę ir mokytojų posėdžiuose bei artimai bendradarbiauja su mokinių komitetu. Savo pareigas jis visuomet gerai atlikdavo. Nors jis vokietis, bet savo sūnų leido į lietuvių gimnaziją. Taip vokiečius Mykolas Weigel puičiausiai išmoko lietuviškai ir su Argentinos lietuvių Suzana Juknaite (taip pat buvusi mokinė) sukūrė lietuvišką šeimą.

Naujais mokslo metais A. Weigel ir R. Stauffenberger pamokas perims ponis M. Sternhagen ir dr. H. Lissina, kurie jau praeitais metais dirbo gimnazijoje. Naujuoju berniukų bendrabučio vedėju bus Edmundas Jankūnas, 39 metų pedagogas, turintis 13 metų patirtį. Naujieji mokslo metai prasidės rugpjūčio 29 d.

A. Š.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuteriui FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS. [VEDIMAI] — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Norėčiau pirkti Lietuvoje gamintą bulvių tarkavimo mašinėlę. Skambinti Janei: tel. 708-450-0894.

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft-fit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber; and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. Tel. 708-620-9942.

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarimas, priimanomomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

REAL ESTATE

A "10" IN
NORTH RIVERSIDE

Custom built Split-Level on prestigious country club lane. 4 bedrooms, 2 1/2 baths, quaint family room with natural fireplace. Oversized built-in garage. Many more nice features. Asking \$269,500. Call Victor for a personal tour.

ALEX

REALTORS

5727 Cermak Rd., Cicero
708-656-2233

Century 21 KMICIEK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

FOR RENT
New apt. garden level, one bl. from Orange L. near 48 & Maplewood, Brighton Pk. vic. Tel. 312-767-2680. Responsible or senior couple.

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienas arba du suaugusių asmenims. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 / mėn. + „security dep.“ Kreiptis į Alimą nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

Vilniaus Universiteto Dainų
ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurinę, Brolio sode, Du raitu jojo, Leliūnų Kadrius, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, Į šventę, Kadrius ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas — Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas — Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė — Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška.

Kasetė — stereo, 1989. Kasėtės kaina 10 dol., Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Per-siuntimo išlaidos: USA — 3 dol.; Canada — 4 dol.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v.v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Norton Ave.
Willow Springs, IL 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

JOB OPENING

Faith in Action International, Inc., a year-long Catholic volunteer program placing Americans in Lithuanian, Czech and Slovak schools, hospitals and social service positions and East Europeans in U.S. volunteer service positions, is seeking a full-time director for its U.S. office beginning December 1, 1994. Experience needed in volunteer program management, FUNDRAISING, public relations, recruitment/orienting volunteers, leadership. We are looking for an adventurous, faith-filled person for this position. Please contact for further information:
**Elizabeth Foju — 2600 S. 16th St. #693,
Arlington, VA 22204, 703-892-9751**

We Ship UPS

312-434-9766

Užsiimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai
Geriausias spaudos rinkinys Chicagoje!
2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

Respublikonų partijos rinkiminėje akcijoje š.m. 09.24 d. susitikę (iš kairės): JAV Atstovų rūmų mažumos vadas Robert H. Michel ir Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirm. Jonas Urbanas.

LAIŠKAI

VYČIO KRYŽIAUS ORDINAI LEMONTE

Š.m. spalio 2 d., Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko susitikimo metu su lietuviškąja visuomene Lemonte, prezidentas įteikė aukščiausius Lietuvos valstybės žymenis – Vyčio Kryžius (3-jo laipsnio), dr. Ad. Damušui ir teisininkui Meč. Mackevičiui, kaip buvusiems kovotojams dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės ir 1941 m. sukilimines prieš sovietus Lietuvos Laikinosios vyriausybės dviems dar išlikusiems ministrams, kalėjusiems ir už priešnacinę veiklą Vokietijos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.

Dr. Adolfas Damušis buvo paruošęs pasakyti savo asmeninę trumpą padėką, bet esamos sąlygos dėl laiko stokos nebuvo galimybės jo įteikti. Todėl jo žodis perteikiamas per spaudą ir taip pat persiunčiamas Lietuvos prezidentui per ambasadorių Washingtono Alfonsą Eidintą.

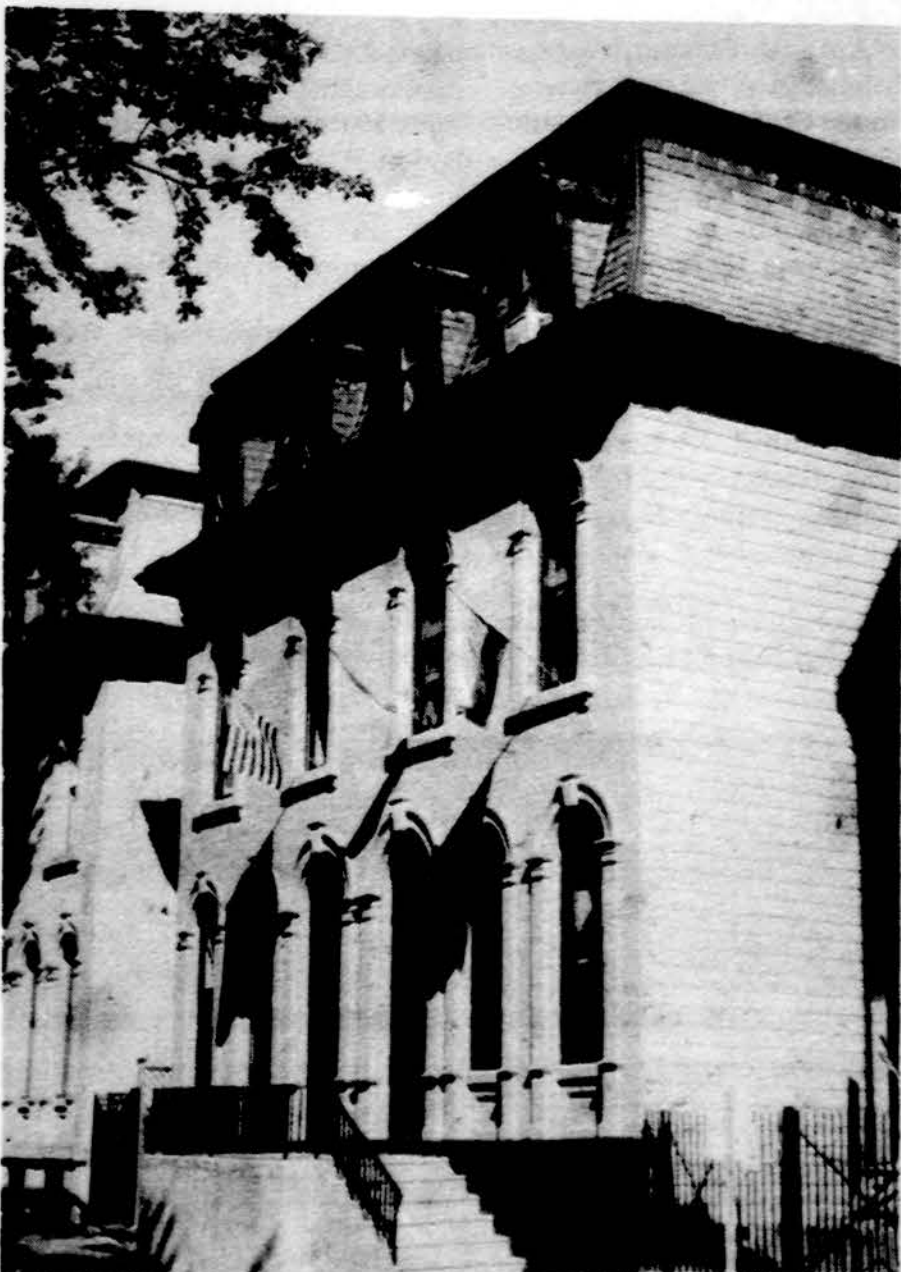
O vis dėlto to susitikimo rengėjams priderėjo į laiką įskaičiuoti ir pažymėti tokiu brangiu tautos žymeniu padėkos žodį. Pagal tokių įvykių protokolinę tvarką tas visur ir visada daroma. Čia tad ir pateikiamas dr. Ad. Damušio padėkos žodis.

Jadvyga Damušienė

PONE, LIETUVOS PREZIDENTE,

Priimu šį žymenį per Jus, kaip mūsų tautos įvertinimą ir dėkingumą ženklą tiems, kurie kovojo dėl savo tautos laisvės savoje žemėje, kurie už laisvės troškimą buvo okupantų persekiojami ir tremiami į svetimus kraštus, kurie didelių ir nežmoniškų kančių keliu ejo paaukojo savo gyvybes, kaip Tėvynės miškuose, taip ir Sibiro taigose ir nacių kalėjimuose. AČIU!

1941 m. sukilėlių eilėse ir laikinoje Lietuvos Sukilimo vyriausybėje, nepaisant politinių įsitikinimų, tautoje visus apjungė vienas to sukilimo tikslas – Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimas ir prisikėlimas taikiam, produktinam darbui ir laisvam gyvenimui savoje demokratinėje valstybėje.

Philadelphijos lietuvių Šv. Andriejaus parapijos klebonija. Siemet parapija švenčia 70 metų įkūrimo sukaktį.

Nuotr. Viktoro Kučo

Naujiems Lietuvos okupantams, naciams, Lietuvos nepriklausomybė buvo nepriimtina. Sukilusios tautos paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas 1941 m. birželio 23 d., po šešių savaičių savarakiškos veiklos, rugp. 5 d. buvo nacių paralyzuotas. Vokiečių bandymas įjungti Laikinąją Lietuvos vyriausybę į nacių civilinės valdžios aparatą – tarėjais Laikinosios vyriausybės buvo atmestas. Sukilimo mandatas naciams nebuvo išduotas. Laikinosios vyriausybės nariai išėjo į lietuvių antinacinės rezistencijos pogrindį.

Po trejų su puse metų, Vokietijai karą pralaimėjus, Lietuvą vėl okupavo sovietai. Tauta buvo ir vėl žiauriai naikinama. Per 50 metų, ir antisovietiniame pogrindyje, ir viešai, tauta gynė savo valstybingumo idėją, žmogaus prigimtąją teisę į savo kalbą ir tikėjimą, ir teisę į tautinį savarankiškumą. Gynė kraują, kančią ir mirtimi. Imperialistų tikslai, skandinė 20-jo amžiaus žmoniją kraujo klauose, baigėsi. Jų palikimas gėdingas. Daug tautų ir valstybių keliai iš dvasinio ir ekonominio skurdo. Su viltimi žiūrime į ateinančią 21-į amžių. Žmonija pasiilgusi taikingo, produktingo ir dvasiniui vertingo gyvenimo.

Gerbiamas Prezidente, Jūs nešate didelę atsakomybę už tvirtą Lietuvos Valstybės egzistenciją ir jos žmogaus geresnę būitį, kuri Tėvynėje labai sunkioje būklėje. Ieškokime kelių ir galimybių apjungti visas tautoje esančias pozityvias jėgas dėl vieno mums visiems brangaus tikslo – Lietuvos gerovės. Lietuvos žmogus skausmingai kantriai laukia geresnio rytojaus. Tegul jis tampa tikrove. To linkiu Lietuvai iš gilumos širdies ir tesaugo ją Dievas.

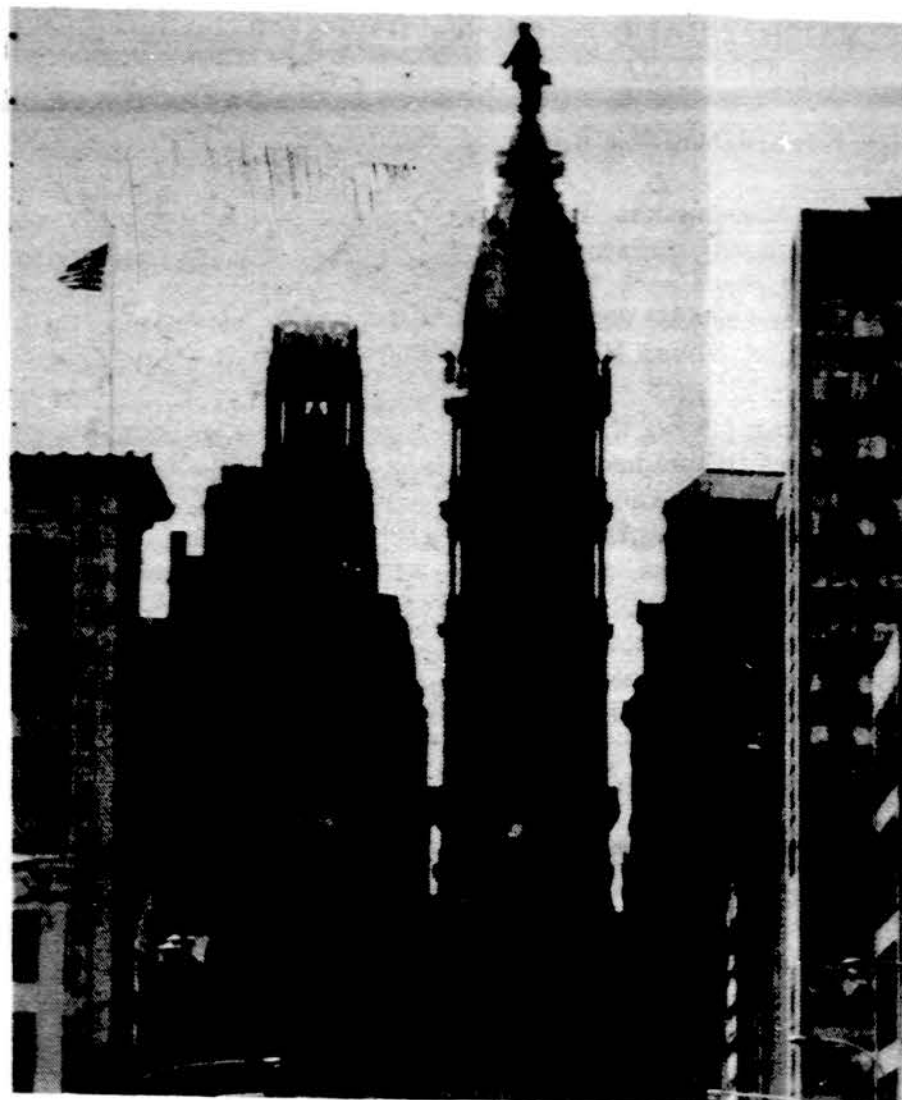
Adolfas Damušis
Lemont, IL

TEISYBĖ AKIS GRAUŽIA

Nuoširdžiai sveikinu „Draugo“ redaktore D. Bindokienę, turėjusią drąsos pasakyti tiesą prez. Algirdui Brazauskui, kad „Jis ne mūsų prezidentas. Lietuvos – taip“ (rugsejo 27 d.).

Aš visiškai pritariu, kad Čikagos lietuviams nereikėjo eiti ir jam lankstytis, panašiai kaip Kaune per dainų šventę. A. Brazauską reikėjo ignoruoti panašiai, kaip jis ignoravo ir ragino tautiečius neiti, nebalsuoti už referendumą.

Antanas Marma
Chicago, IL

Philadelphijos, PA, William Penn vardu pavadinta miesto rotušė, tiek patiems seniesiems lietuviams ateiviams į šį kraštą, tiek ir naujesnių laikų atvykėliams, gyvenantiems Philadelphijoje bei apylinkėse, gerai pažįstama.

Nuotr. Viktoro Kučo

NE VISKAS JUODA

„Draugo“ rugpjūčio 26 numerį laišku skyriu Vitas Matieka, įvertindamas stilių bei įkyrų kartojimąsi, pasigenda Lino Sidrio straipsnių: „Kur dingo Linas Sidrys?“. Gegužės 27 d. Linas Sidrys klausė: „Kada išgarsime geras žinias iš Lietuvos“.

Tarp blogybių yra ir šviesesnių žinių: Carito plati, sėkminga veikla, Našlaičių kaimeliai (įskaitant prel. V. Kazlauską vadovaujamą), vargetų globa, universitetų dėstytojai iš užsienio, jaunimo atstovai idealistiniame darbe, A.P.P.L.E., Dainų-tautinių šokių šventės, katechetai ir daugelis kitų teigiamos veiklos darbų, įskaitant ambasadoriaus dr. A. Eidinto siūlymą įsteigti Lietuvos kultūros institutą Čikagoje (pagrįstai jis apie tai pakartoja „Draugo“ rugsejo 21-os numerį). Geravaliai, pajėgūs sugeba dirbti Lietuvoje kantriai, be piktumo, neroliuciniu būdu. Kultūrinis bendradarbiavimas veiksmingai pagelbėtų.

Kai kurie iš atvykstančiųjų iš Lietuvos padeda mums išsamiau ir nešališkai susipažinti su įvykiais: kun. A. Gudaitis, ses. Daiva, žurnalistas V. Bartuševičius, studentas Batavičius, jaunas „vaidila“ – kanklininkas Jomantas. Jie informavo, dalinosi naujomis mintimis, stovyklautojus nutiekė ramiai, nešališkai, ir ne vien tik juodai, be piktumo žvelgdami šviesesnėn ateitin (iš Sėdraugių stovyklos Kennebunkporte rugp. 13-20 T.T. Pranciškonų sodyboje).

Lino Sidrio str. balandžio „Caritas“ žurnale „Politinės nepriklausomybės dar neužtenka“ – informatyvus, dalykiškas.

Tikėtina, gabus, energingas gydytojas vėl atsilieps.

Antanas Valiūšis

Barrington, RI

DĖKOJAM – PRAŠOM

Garbingas yra ministro pirminko A. Šleževičiaus žingsnis, atsiprašant žydų tautą už žiaurų jų tautiečių naikinimą II pasaulinio karo metu. Ponas min. pirminkas ir lietuvių tautos Prezidente, ženkite dar vieną garbingą žingsnį pirmyn: atsiprašykite savo tautos, traukit atsakomybės lietuvių naikintojus ilgais bolševikų okupacijos metais!

Tauta būtų jums labai dėkinga ir visų lietuvių skausmo žaizdos pradėtų gyti.

Bronius Mikėnas
Woodridge, IL

Kada išleisite įstatymą apkaltinantį žudikus ir prisidėjusius prie žudynių bei tremimo rusų okupacijų laikų, ir paskirsite specialius prokurorus bei seklius juos demaskuoti ir paduoti į teismus, kad būtų nubasta?

Algis Kazlauskas
Orland Park, IL

PRISIPAŽISTU – ATSIPRAŠAU – GAILIUOSI

Spalio 1 ir 2 d., prezidento Brazausko lankymosi Čikagoje metu, aš paruošiau prašymą, bandydamas kuo švelniau pakviesti prez. Brazauską atsiprašyti visų lietuvių už komunistų padarytas skriaudas okupacijos metais (juk jis buvo Lietuvos komunistų partijos aukščiausias pareigūnas!). Kadangi teksto nepavyko (nepileido) įteikti viešiniam prezidentui nei Čikagoje, nei Lemonte, noriu jį viešai paskelbti. Štai tekstas:

„Ne per seniai Jūsų valdžia viešai atsiprašė žydų už jiems padarytas skriaudas. Norėčiau Jums suteikti progą atlikti tą pareigą šios viešnagės metu. Tik Jūs galite žengti tą pirmą žingsnį ir ištiesti ranką, atsiprašydami savųjų. Daugiausia nuopelnų tekų Jums, atlikus šį ilgai lauktą aktą, o visuomenei parodytumėt savo žmoniškumą ir norą susitaikyti. Jokie išvedžiojimai taip nepadės, kaip šis pirmas žingsnis.“

Šiam mažam, bet labai svarbiam reikalui atlikti esu paruošęs trumpą tekstą, kuriam reikia tik viešo Jūsų parašo. Kada bus geresnė proga, kaip dabar? Neatlikęs šios pareigos, liksite nesuprantamas, nepriimamas ir bauginantis tesusas tos skriaudos, kuri prasidėjo po II pasaulinio karo didžiulei daliai savų tautiečių.

Petras Peleckas

Chicago, IL

Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kauno skyriaus vėliava. Ją laiko – Janina Stadalnikienė, skyr. pirm. ir arch. Jonas Lukšė – veliavos autorius.

ATVIRAS KLAUSIMAS PREZIDENTUI BRAZAUSKUI

Tenka pateikti prezidentui klausimą per „Draugą“, nes per susitikimą PLC iš raštiškai pateiktų klausimų buvo labai sykščiai skaitytą. Gal nauda bus, kad bent tarp savęs žinome, kokie tie klausimai yra, o gal bent iš dalies jie ir Lietuvoje gyvenančius pasieks. Ir būtų gerai, jei kitą kartą iš Lietuvos atvykstantiems politikieriams, organizatoriai daugiau pasiruostų pateikti sunkesnius klausimus ir nesileistų būti panaudojami vien politikierių naudai.

Lietuva prarado per karą ir per rusų okupaciją apytikriai 800,000 lietuvių, priedo apytikriai 200,000 žydų, už kuriuos ministras Šleževičius atsiprašė ir kviečia lietuvius atsiprašyti, nors tuo laiku Lietuva buvo okupuota vokiečių. Kada ministras Šleževičius panašiai prašys, kad rusų vadovai atsiprašytų lietuvių ir persekiotų budelius, prisidėjusius prie lietuvių žudynių, kankinimo ir tremimo, ir reikalaus, kad Lietuvoje tebegyvenantys budelių kolaborantai atsiprašytų?

Atsiprašymo tekstas tik toks: prisipažistu, atsiprašu, gailiuosiu, kad paklusniai tarnavau marksizmo dievams ir Lietuvos okupantams, kurie žudė, trėmė ir naikino mūsų brolius ir seses Lietuvoje (pasizadu daugiau taip nedaryti).

Po šiuo tekstu turi būti Jūsų, Prezidente, parašas. (Šis tekstas buvo įrašytas ir į plakatą, kurį nešiojau prezidento viešnagės metu.)

Juozas P. Sabas

Burbank, IL

KAIP TITULUOTI PREZIDENTĄ

Bežiūrint praėjusios dainų šventės Vilniuje vaidajuose, išgirdau gana neįprastą išreiškimą. Kviesdamas sveikinimo kalbą, ceremonijų pravedėjas Lietuvos respublikos prezidentą pristatė žodžiais: „Jo ekselencija Algirdas Brazauskas“. Jei neklystu, taip ir ankstesnieji Lietuvos prezidentai būdavo tituluojami, bet ar tai priimtina dabar, man tenka abejoti. Net šio krašto prezidentas tokiu aukštu tonu skambančio pagerbimo negauna. Websterio žodynas žodį „Excellency“ apibūdina taip:

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. spalio mėn. 7 d.

5

„garbės titulas duodamas ambasadoriams, generaliniams gubernatoriams, kai kurių JAV valstijų gubernatorių, aukščiausiems Commonwealth kraštų komisyonieriams ir kai kuriems kitiems pareigūnams“ (mano vertimas). Mano supratimu, vien tik tituluojant valstybės galvą to ar kito krašto prezidentu, jį savaime pastatome aukščiau už žodyne minėtus žemesnio rango pareigūnus. Nemanau, jog nuvertintume Lietuvos prezidento vardą, jei jį trumpai ir aiškiai vadintume „Lietuvos prezidentu“. To turėtume laikytis bent jam čia lankantis. Pagaliau, „Juk jis ne mūsų prezidentas“, kartojant vyr. redaktorės žodžius „Draugo“ vedamajame.

Jonas Šarka
Omaha, NE

PRAŠAU INFORMACIJĄ APIE LITUANISTINĘ KATEDRĄ

Iš „Draugo“ š.m. rugsejo mėn. 20 d. sužinojau, kad Litanistinė katedra gyvuoja (Karles Vaitkūtes, Giedriaus Subačiaus atsakymas į Jurgio Gimbuto klausimą). Labai džiaugiuosi, tik prašyčiau papildomų žinių: kas vadovauja katedrai dabar, kai prof. Violeta Kelertienė išvykusi į Lietuvą? Ar tie 29 studentai visi iš Lietuvos? Koks litanistinių kursų kiekis, lygis, kas dėsto? Kiek semestrų vienas kursas? Ar katedra palaiko ryšį su šeštadieninėmis litanistinėmis mokyklomis (ar vyksta kokie seminarai, ar tariamasi knygų, tinkamų šioms studijoms, leidimu, ko-kybe, tinkamumu?)

Kadangi dėkojama Lietuvių bendruomenei už pagalbą, ar galima sužinoti, kiek Lietuvių bendruomenė sušelpė nuo katedros susikūrimo iki dabar, ir kiek gaunama kas metai? Laukiu duomenų. Širdingai dėkoju!

Vytautas Kazlauskas
Niantic, CT

MODERNI „TECHNIKA“ AERODROME

Patikite, juk nelengva buvo apsispręsti kelti viešumon tai, ką mačiau dar nebaigame statyti Lietuvos sostinėje – Vilniuje prestižiniame aerodrome, per kurį keliauja daugelio valstybių diplomatai, vyriausybės pareigūnai, prekybininkai, turistai ir pilkoji publika. Tačiau, kol užsieniečiai mūsų šalį „nepaaukštino“ į ketvirtą atsilikusių kraštų kategoriją, reikia patiemis kraštą žeminančias negeroves kelti viešumon, kad civilizacijos atsilikimai būtų atitaisyti ir akių nebadytų.

Šį sykį akis užkliuvo už Vilniaus aerodromą, publikai skirtuose tualetuose „irangos“. Vilniaus aerodromo pastatą statantys architektai, užuot, kaip civilizuotuose kraštuose, įmontavę sėdynes gamtos reikalams atlikti, pasitenkino tik skylės grindyse palikdami, Taip, kaip Rusijos carų laikais statytose kareivinėse buvo. Tokia pati „iranga“ ir moterims skirtuose tualetuose. Nors esu tik 80-tojo amžiaus ribą peržengęs, bet ir mano sanarių raumenys yra per silpni atsitūpti ir atsikelti... O juk keliaujančių būna ir didesni amžių peržengusiu.

Kasparas Radvila
Chicago, IL

• Gotlando saloje, Švedijoje, prieš penkeris metus įvyko įvairių Lietuvos ir užsienio lietuvių politinių jėgų konferencija, kurios komunikatą pasirašė 8 politinių sąjūdžių vadai, susivieniję kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Tai buvo laimingaisiais 1989 m. – rugpjūčio 6 d.

• 1959 m. rugsejo 19 d. sovietų diktatorius Nikita Chruščiovas, kuris tuo metu lankėsi JAV, pareiškė didelį nepasitenkinimą, kai jam nebuvo leista nuvažiuoti į Disney World parką Kalifornijoje.

A.†A. STEPHEN C. LACK LACKAWICZ

Mirė 1994 m. spalio 5 d., sulaukęs 82 metų.
Gimė Chicagoje.

Nuliūdė liko: žmona Anna Mae Shalna, sūnūs – James ir Ronald, mairi Carole; anūakai: Christine, Stephen Jennifer, Abby Sweeney su vyru Chris, Adam ir Aaron; seserys – Sophie ir Tatie.

Velionis buvo brolis a.a. Boleslovo ir a.a. Victoria Baloun ir svainis a.a. Anthony ir a.a. Charles.

Priklausė Cardinal Mundelein K of C ir buvo šios organizacijos 4-to laipsnio klubo pirmininkas taip pat buvo pirmininkas Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Švento Vardo draugijos; priklausė Lietuvių Prekybos Rūmams, Lietuvos Vydams, Balzeko Lietuvių kultūros muziejui ir Funeral Directors Service Assoc. of Chicago.

Velionis pašarvotas penktadienį, spalio 7 d. nuo 3 iki 9 v.v. S. C. Lack ir Sūnūs laidojimo namuose, 11028 S. South-west Hwy (7600 W.) Palos Hills.

Laidotuves įvyks šeštadienį, spalio 8 d. iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje bus aukojamos 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė žmona, sūnūs, seserys, anūakai ir kiti giminės.
Tel. 708-974-4410.

A.†A. ANTANUI VAIČIULAIČIUI

mirus, sūnūs – ALGIUI ir JONUI su šeimomis, anūkams ir visiems artimiesiems, reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

Antanas ir Gražina Stankai

Toronto, Ont.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Nerijos“ jūrų skaučių tūnto sueigos kiekvieną šeštadienį po pamokų vyksta Jaunimo centre, Čikagoje ir Lietuvių centre, Lemonte. Visos mokyklinio amžiaus mergaitės kviečiamos įsijungti į įdomią ir asmenybę ugdančią veiklą. Informacijai kreipkitės į tuntininke jvs Violetą Paulienę, tel. 708-584-5527.

Spalio 6 d. pavakare iš Čikagos Lietuvos Respublikos prezidento Kazio Griniaus palaikai, lydimi Prezidentų atminties įamžinimo komisijos narių Gedimino Ilgūno ir Algio Rimo, išskrido į Lietuvą. Čikagos aerodrome juos išlydėjo Lietuvos Respublikos generalinis garbės konsulas Vaclovas Kleiza. Lėktuvas su prezidento K. Griniaus palaikais turi nusileisti Vilniaus aerodrome spalio 7 d., 17 val. 30 min.

Prez. Kazio Griniaus palaikai Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje — spalio 6 d. jie buvo išvežti į Lietuvą.

x Maloniai kviečiame atvykti į „Grandies“ rengiamą Toronto Lietuvių jaunimo ansamblio „Gintaras“ koncertą, kuris įvyks spalio mėn. 9 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centre, Čikagoje. Įdomią programą atliks ansamblio „Gintaras“ dainininkai, šokėjai ir muzikantai. Bilietus iš anksto galima įsigyti skambinant p. Brazaitienei tel. 708-598-8331 ir koncerto dieną prie įėjimo. Ansamblio „Gintaras“ vadovai: Rita ir Juozas Karasiejai.

(sk)

x Estrados žvaigždė St. Povilaitis, po sėkmingų koncertų Vašingtone, Bostone, Detrote ir Hartforde, vėl dainuos Čikagoje. Jį išgarsins šį šeštadienį **spalio 8 d. 10 val. vakaro „Playhouse“ klube, Marquette Parke,** šokių metu.

(sk)

Algimantas Kėželis, vyriausias didelės French, Kėželis ir Kuminiarek advokatų firmos Čikagos miesto centre partneris, išrinktas prestižinės organizacijos Society of Trial Lawyers prezidentu. Ši garbės draugija iš visų Amerikoje dirbančių advokatų išsirenka ir pasikviečia ribotą skaičių narių — ne daugiau, kaip 250 — pasižymėjusių teisingu ir sėkmingu teismo bylų vedimu.

„Rudens simfonija“ — tai ne naujas ir sezonui pritaikytas muzikos kūrinys, o taip pavadinta madų paroda, kuri įvyks Pasaulio lietuvių centre Lemonte spalio 23 d., 12 val. d. Sklinda gandai, kad dar galima stalus užsisakyti, paskambinus tel. 708-301-4260, tačiau, žinant madų parodų populiarumą, per ilgai delsti nepatariama, nes neliks vietų.

ALRK Moterų sąjungos 80 metų sukakties rengimo komitetas stropiai ruošiasi iškilinėms. Komitetą sudaro Vida Sakevičiūtė, pirmininkė; Mary Anna Gercius, Sabina Henson, Janina Mikutaitienė, Bernice Nedzveckas, Dale Murray ir Loretta Simon.

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje praneša, kad Lietuvos Respublikos vyriausybė 1994 m. rugšėjo 28 d. priėmė nutarimą Nr. 909, kuriuo panaikinamas vizų režimas Jungtinių Amerikos Valstijų ir Australijos piliečiams, atvykstantiems į Lietuvos Respubliką ir būnantiems joje iki 90 dienų per metus ar vykstantiems JAV tranzitu. Šis nutarimas įsigalioja nuo š.m. spalio 6 dienos.

Dr. Terri ir dr. Jonas Prunskiai susilaukė dukrelės, kurią pavadino Kristina Gražina. Naujagimė džiaugiasi broliukas Owen Vytas, močiutė dr. Albina Prunskienė ir seneliai Kathy bei Don Dallas.

Čikagos skautų ir skaučių sugrįžimo iš stovyklų sueiga sekmadienį, spalio 16 d., vyks Lemonte, Lietuvių centro žemutinėje salėje. Visi skautai ir skautės — uniformuoti renkasi 8:45 val. r. ir dalyvauja 9 val. šv. Mišiose Pal. J. Matulaičio koplyčioje. Po Mišių — sueiga. Visiems skautams, ėms dalyvavimas privalomas. Tėveliai maloniai kviečiami dalyvauti.

Prel. Jonas Kučingis iš Los Angeles, kurio dovanomis džiaugiasi ne vienas lietuvių kultūrinis vienetas, grąžindamas Lietuvių Operos laimingųjų bilietų atkarpes, dar pridėjo ir šimto dolerių auką, kad mūsų Opera galėtų tęsti savo kultūrinę ir meninę veiklą mūsų visų labui. Prelatui J. Kučingui nuoširdus ačiū.

Gediminas Ilgūnas, Lietuvos archyvų generalinis direktorius, 1990 m. Lietuvos nepriklausomybės signataras, lydimas Mečio Valiukėno spalio 6 d. lankėsi „Drauge“, žadėdamas bendradarbiauti straipsniais ir archyvine medžiaga. G. Ilgūnas tą pačią dieną išvyko į Lietuvą — išlydėjo Lietuvos Respublikos prez. Kazio Griniaus palaikus.

Operos choras ruošia naują programą savo rengiamam metiniam baliui, kuris bus lapkričio 19 d. vakarą mūsų Jaunimo centro salėje. Tą vakarą girdėsime tik operų ištraukų kūrinius, jų tarpe ir chorą iš Bizet „Perlų žvejų“ operos.

x Lithuanian Citizens Society Of Western Pennsylvania pirmininkas **Vyto A. Yucius** rašo: „Mes esame organizacija, kurios visi nariai yra lietuvių kilmės. Mes rūpinamės Lietuvos žmonių gerove ir ypač vaikais — našlaičiais. Siunčiame \$150 ir norime globoti vieną našlaitį Lietuvoje“. Dėkojame geriems Pennsilvanijos lietuviams už rūpestį Lietuvos ateitimi — vaikais. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x PINIGAI pervedami DOLERIAIS papiginta kaina. Mažiausia suma \$50. Talpintuvai siunčiami kas savaitę. Skubiams siuntiniams — **air cargo.** Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629,** tel. 312-436-7772.

(sk)

**Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuvių laidas ateities kartoms.**

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

ARAS ROOFING

Arvydas Kiela
Dengiame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

NAUJI „DRAUGO“ SKAITYTOJAI

Mr. Edward Grinius, Corona, CA

Joseph Mikalauskas, Papillion, NE; užprenumeravo Vida Benedict, Cedar Creek, NE

Ligia Tautkuvienė, Wheaton, IL; užpr. Alex Zotovas, M.D., St. Petersburg, FL

Joe Brazan, Chino, CA

Jurga Streit, Cincinnati, OH; užpr. Julija Gylienė, Chicago, IL

V. Bakšys, Springfield, IL; užpr. V. Abramikas, Springfield, IL

G. Gaidelis, Omaha, NE

T.V. Staskus, Seminole, FL

Albert J. Navasatis, Payson, AZ

Janina Juozapavičienė, Oak Lawn, IL

Stanley Tamulis, Phoenix, AZ

E. Tumas, Alamosa, CA

Gytis Vygantas, Newton Center, MA; užpr. Austė Vygančienė, Winnetka, IL

Grażina Grinius, E. Weymouth, MA

Vilija Thomas (Dr) Irving, TX; užpr. J. Mikutaitis, Chicago, IL

Andrius Stankus, Chicago, IL; užpr. K. Stankus Lockport, IL

Consulate General of the Republic of Lithuania in New York, New York, NY

V. A. Daulys, Evanston, IL; užpr. Ramunė Kubiliūtė, Evanston, IL (tai vestuvinė dovana).

Danutė Kirkickienė, Sintautai; užpr. Albina Lingienė, Redford, MI

Vacys Bortkevičius, Kauno rajonas; užpr. dr. Janina Jakševičienė-Yoksha, Oak Lawn, IL

Virbalio miesto biblioteka; užpr. Stefa Mikulskienė, Woodhaven, NY

V. Tatarūnas, Kaunas; užpr. E. Skiotys, Livonia, MI

Danutė Didžgalvytė, Panevėžys; užpr. Jonas Baranauskas, Chicago, IL

Šv. Kazimiero kolegija, Panevėžio raj.; užpr. G. Liautaud, Chicago, IL

Joana Vanagienė, Vilnius; užpr. Raimundas Grigaliūnas, Forest Park, IL

Čikagos Lietuvių pensininkų sąjungos narių susirinkimas – pobūvis, kuriame bus paminėta sąjungos 20 metų gyvavimo sukaktis, bus spalio 13 d., ketvirtadienį, 1 val. po pietų V. D. Šaulių rinktinės namuose, 2417 W. 43rd St. Po valdybos pranešimų bus šilti pietūs, meninė programa, kurią atliks A. Barniškis ir dovanų paskirstymas. Sąjungos nariai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarė, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis, tel. 312-360-5530** arba jo sūnūs ir partneriai: **Andrius Kurkulis, tel. 312-360-5531** ir **Paulius Kurkulis, 312-360-5627**, dirba su **Oppenheimer & Co., Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: **tel. 1-800-621-2103.**

(sk)

x Teresė ir dr. Algis Lesnias, atsiųsdami \$240 auką, per „Saulutę“ remia Mažeikių rajono berniuką, kurio tėvas miręs, motinos teisės atimtos. Berniuką ir jo sesutę augina globėjai turintys tris savo vaikučius. Labai ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

(sk)

x Geriausia proga moterims susitikti, pabendrauti ir pasigėrėti rudens ir žiemos sezono drabužiais bus **spalio 23 d. 12 val. PLC, Lemont, IL.** „Rudens simfonija“ madų parodoje. Pietūs, kava, saldumynai. Stalus ar pavienes vietas užsisakyti **tel. 708-301-4280.**

(sk)

Tai taip skamba kanklės... Čikagos lit. mokykloje lankantis „Kanklių“ ansambliai, mokiniai turėjo progą susipažinti su šiuo tradiciniu lietuvių liaudies instrumentu.

Nuotr. V. Žukausko

PJŪTIES ŠVENTĖ TĖVIŠKĖS PARAPIJOJE

Pirmasis spalio mėnesio sekmadienis lietuvių evangelikų tarpe būdavo jau nuo senų laikų skirtas Pjūties padėkos šventei, kuri būdavo pravedama atitinkamu iškilmingumu. Ypač Mažosios Lietuvos ūkininkai, suvežę javus į daržines, nukasę bulves, nurinkę dar laukuose užsilikusias kai kurias daržoves, vykdavo į bažnyčią padėkoti Dievui už visas jiems suteiktas laukų gėrybes, už gerą derlių. Bažnyčia būdavo jau išpuosta rudens gėlių spalvomis, apie altorių stovėdavo pintinės su vaisiais ir daržovėmis, kai kur net javų gubos, sustatytos simboliškam padėkos išreiškimui visų tų gėrybių suteikėjui, Viešpačiui Dievui.

Nors kiek ribotesne forma, lietuviai evangelikai-liuteronai Čikagos Tėviškės parapijoje, prisilaikydami šios senos tradicijos, taip pat ją paminėjo, tiek bažnyčioje, tiek vėliau parapijos salėje. Šventės išryškinimui Tėviškės parapijos bažnyčia taip pat buvo išsipuošusi rudens gėlėmis, prie altoriaus taip pat stovėjo pintinės su vaisiais ir daržovėmis, panašiai kaip anais laikais Lietuvos bažnyčiose, kaip padėkos aukos jų davėjui. O parapijiečiai su savo svečiais, lyg giesmėmis vieni kitus paragindami, giedojo iš 16 ir 17 šimtmečių sukurtas giesmes: „Jau Viešpačiui dėkokim, Jam garbę atiduokim, už visas Jo gėrybes, mums duotas iš aukštybės“, muz. Arūnui Kaminskui pritariant vargonais. Vysk. Hansas Dumpys savo pamokslu priminė susirinkusiems, kad,

ŠV. PRANCIŠKAUS SES. RĖMĖJŲ SUSIRINKIMAS

Šv. Pranciškaus seselių rėmėjai susirinko metiniame seime marijonų vienuolyno patalpose sekmadienį, spalio 2 dieną. Kun. Viktoras Rimšelis, MIC, aukojo šv. Mišias už gyvus ir mirusius rėmėjus. Po Mišių delegatai susirinko pietų. Seimą atidarė ir jam vadovavo Sabina Henson, apskrities pirmininkė.

Ses. Felice Juciūtė, OSF

Šv. Pranciškaus seselių rėmėjų seimo dalyviai spalio 2 d. marijonų vienuolyno patalpose.

mums besirūpinant nepersivalgymu, pasaulio gyventojų dauguma kenčia badą. Mes, būdami sotūs, dažnai net pamirštame padėkoti visų tų dovanų davėjui už šių gėrybių suteikimą.

Parapijos salė, Gerdos Gružienės, Vandos Kasiulienės ir Ilzės Pėteraitienės meniško pajėgumo dėka, gėlių spalvu gausumu kvietė visus prie puikiai padengtų stalų pietums. Moterų draugijos narės, ypač Anna Galinaitienė, Lėna Leipienė, Anita Lekšienė, Lydija Liubertienė, Marija Liudžiuviene, Zelma Noreikienė, Gerta Padagienė ir Ida Pilmonienė, jau laukė visų su gardžiai pagamintu maistu, kuriam jos tiek daug savo laisvalaikio valandų buvo paaukojusios. Tėviškės parapijos pirmininkui Kasparui Vaišvilai pasveikinus dalyvius šios šventės proga, bendrai pagiedojus giesmę ir Tėviškės parapijos klebonui vysk. Hansui Dumpiui sukalbėjus Stalo maldą, visi stiprinosi ir kūniškuoju maistu, girdami virėjų sumanumą, jį pagaminant.

vb

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Lietuvių fondas“, II (1962-1982-1992). Išleido Lietuvių fondas, IC., spaudė „Draugo“ spaustuvė Čikagoje, tiražas 1,000 egz., kaina 25 dol. (persiuntimas – 3.50 dol.). Gaunama ir „Drauge“. Tai milžiniškos apimties leidinys, redaguotas Antano Juodvalkio su redakcijos nariais: Vaclovu Momkum, dr. Antanu Razma, Marija Remiene, Ale Steponavičiene, Ramona Steponavičiūtė ir Juozu Žygu. Kartu su pirmąja dalimi, išleista 1983 m., ši knyga sudaro nuostabiai margą, įvairią ir įdomią Lietuvių fondo istoriją, nes jos netoli 600 puslapiuose galima sutikti daugybę „veidų ir vardų“, žinomų ir mažiau žinomų užsienio lietuvių gyvenime. Knyga gražiai išleista, didelio formato, kietais, puošniais viršeliais, o nuotraukų gausybės ir suskaičiuoti nebūtų labai lengva. Leidinys – tikras išliekantis paminklas Lietuvių fondo nariams ir veiklai.

• „Eglutė“, 1994 m. rugsėjis, nr. 7 (45). Tai mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje, išeinantis 10 kartų per metus. Redaguoja Nijolė Nausėdienė, leidžia ir administruoja JAV LB Švietimo taryba (pirm. Regina Kučienė). Administracijos adresas: 13648 Kikapoo Trail, Lockport, IL 60441 Pasakėlės, eilėraštkai, galvosūkių, patrauklūs piešiniai – tai „Eglutės“ turinys. Neturėtų likti nei vieno jaunamečio lietuviuko, nesusipažinusio su šiuo žurnaliuku.

• „Caritas“, mėnesinis žurnalas, leidžiamas Lietuvos Caritas federacijos. Po ilgos pertraukos redakciją pasiekė net keturi žurnalo numeriai – vėliausias – liepos/rugpjūčio mėn. Vyriausioji redaktorė Vanda Ibińska, dirbanti su redakcine kolegija, susidedančia iš nemažos grupės asmenų (įskaitant kun. Ričardą Repšį, MIC ir vysk. Sigitą Tamkevičių, SJ). Visų keturių numerių puslapiai dvelkia artimo meile, pasiaukojimu ir gilia religine mintimi.

• Kazė Tolišienė, „Išrastas ažuolas“. Agronomo Vlodo Tiškaus gyvenimo apybraiža. Kaunas, 1993 m. Tai prisiminimų, dokumentų rinkinys apie agronomo, organizatoriaus, visuomenininko, nepriklausomos Lietuvos jaunųjų ūkininkų ugdymo, Sibiro kankinio Vlodo Tiškaus veiklą ir gyvenimą. Spausdinami ir kai kurie jo straipsniai, o taip pat knyga „Naujo kaimo kūrėjai“, pirmą kartą išleista 1936 m. „Išrastas ažuolas“ – kietais viršeliais, 191 psl., su daug iliustracijų-nuotraukų, kurios patraukia savo istorine verte. Knyga gaunama Pasaulio lietuvių centro Lemonte krautuvėleje.

• „Katalikų pasaulis“, 1994 m. liepa, nr. 7. Leidžia „Katalikų pasaulio“ leidykla prie Lietuvos Vyskupų konferencijos. Redakcijos adresas: 2001 Vilnius, Pranciškonų 3/6, Lietuva. Tai religinis žurnalas, kurį redaguoja kun. Aušvydas Belickas; daugumas iliustracijų – spalvotos; didelio formato, 44 psl.